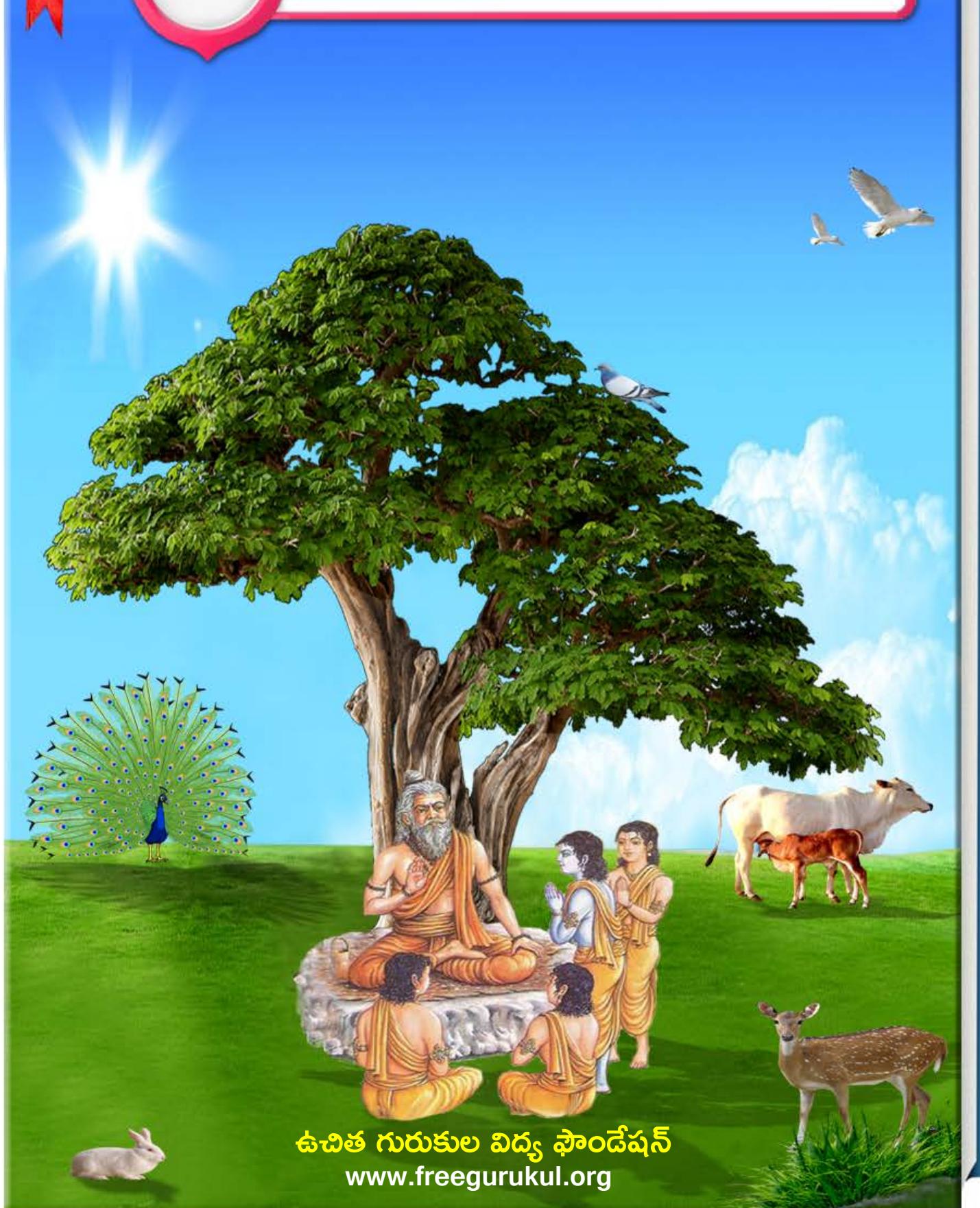

ఉపనిషత్తులు

ఉపనిషత్తుల కథలు

ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దిక్షితాముహ్రి

గురు వెన్కటేశ్వర ముహ్రి

గురు శుక ముహ్రి

గురు నారద ముహ్రి

గురు వాస్తవికీ ముహ్రి

గురు కృప

శంకరాచార్య మధ్యమం

గురు దివిదాస్

గురు కశ్చేర్ దాస్

గురు తైతిశ్య మహా ప్రథము

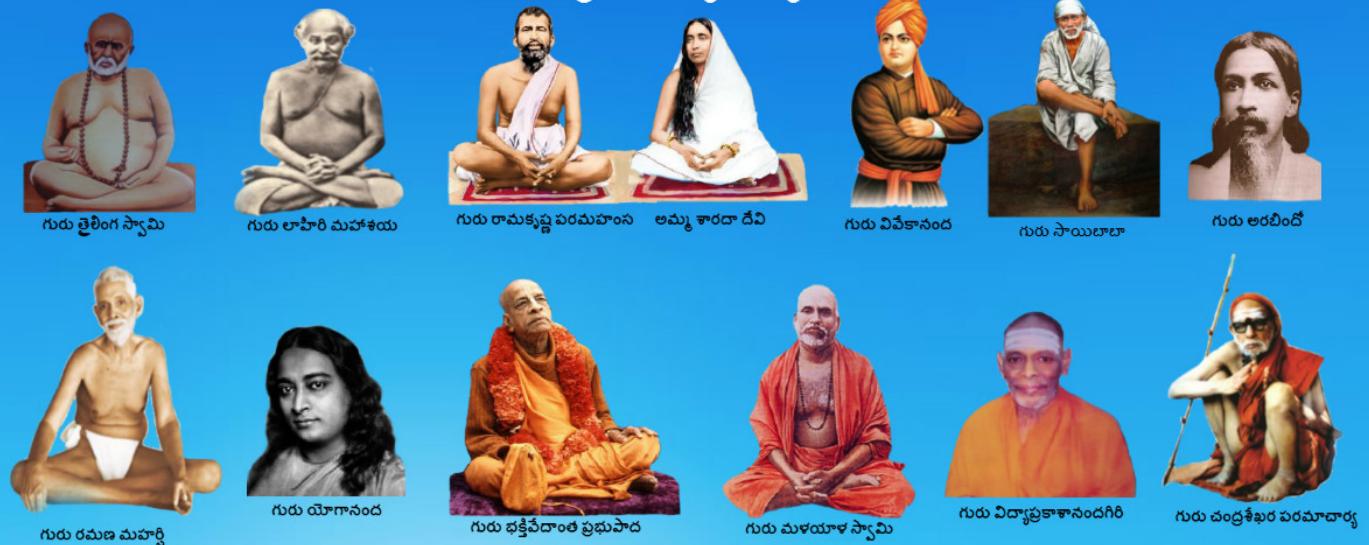
గురు నాన్క్

గురు రామచేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మండ్ర స్వామి

యోగి మేమన

అస్క్రూదాచార్య పర్యంతాం

గురు రమణ ముహ్రి

గురు యోగానంద

గురు శక్తివేదాంత ప్రథమాద

గురు మాయాశ స్వామి

గురు విద్యాత్రికాసందగిరి

గురు రంద్రశేఖర పరమామార్య

పందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో బాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ (డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకలించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియజేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో బాగంగా ఈ పొందేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్కరణ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు ప్రాసినట్టయితే లేక సేకరిస్తే మాకు తెలియజేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిజేయటకు, భాగస్వామ్యం ఆగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రభించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, బిగుమతి(డోస్టోప్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ అప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తిజ్ఞానం, ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలోని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైట్ అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకోన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేబి ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందలికి అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పొద సమర్పణమన్న

ಭಾರತ ಪ್ರಭುತ್ವಪು ವೆಬ್ ಸೈಟ್ - ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books

Title: Ramayanam

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language: Telugu

Scanning Centre: Any Centre

Clear Search

Presentations and Report

Statistics Report

Status Report

Feedback | Suggestions | Problems | Missing links or Books

Click here for PDF collection
DLIMIRROR at IICAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click Here to know More about DLI Now!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none"> Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit IIT Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none"> INSA	<ul style="list-style-type: none"> Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	<ul style="list-style-type: none"> Tamil Heritage Foundation Anna University NEW!

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వవేకానంద

“దొనాలలోతెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శేషమైంది! దాని తరువాతిది లోకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అనుదానం” అని వాయ్సమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ పూడ్చలలో నిలిచి బోకూడదు. లోకమంతటినీ అవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రవారాన్ని మన పూర్ణమై చేశారు. స్వాందవ వేదాంతం ఎన్నదూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారు, మతప్రవారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్లిన సన్మాసిని నేనే అని చెప్పేవారు, తమ జ్ఞానిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచేతుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొఱధ్వనులలో, యోధులలో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జిచిపించి, లోకిక జ్ఞానాన్ని సంఘనిర్మాజ విజ్ఞానాన్ని విరివిగా ప్రవారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజుా పుష్టుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్చటంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాచంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవసరంచించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమాత్మిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికి భారతదేశంలో కొన్ని సంస్కలను నెలకొల్చాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్టలు, జవసంపన్నలు, బుఱువర్తనలు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా వరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చారక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్కార భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లోంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్టం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోనీ మహాస్వత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికి తంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తాంది. ఆనేక శతాబ్దీలూగా ప్రజలకు క్షద్రసిద్ధాంతాలు నేర్చడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దీల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయట్టాంతులై, పతుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినదానికినా వారెన్నదూ నోచుకోలేదు. “సీచాతిసిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. *

శాంతినిలయ
గ్రంథమాల

8

చెంనవింశతి
పుష్ప ము

ఉపనీషత్తులక్షలు

మన భారతదేశము భక్తులకు, యోగీక్ష్యరులకు, సాధకులకు, జ్ఞానులకు పుట్టినిల్లు. పూర్వ కాలమున బ్రహ్మజ్ఞానులు తపోవనముల లో వసించుచు బాలబాలికలకు ఉత్తమజ్ఞానమును బోధించెడివారు. బాలబాలికలను తమ విద్యలుగా భావించి సహనకక్తి, శాంతభావముతో, గంభీర విషయములను, మహాతేర విషయములను, మలభముగా గ్యాపింపవేయుటకు కథలద్వారా దృష్టాంతములద్వారా బోధించువారు. బాలబాలికల మనేవికాపమును, ధర్మజ్ఞుద్విధాని, వివేచనాకకిని, అభివృద్ధిచేయు విషయములను బోధించి వారి హృదయములను పవిత్రముచేసి భక్తిపరాయణులనుగ గావించువారు.

శాంతినిలయ గ్రంథమాల

స్తోప్రేషటర్:— ఆకురాతి చఱమయ్య, కాకినాడ.
సర్వస్వామ్యములు వెల

వ్యక్తాశకునిది

రూ. 1-0-0

విషయసూచిక

పేజీ

1. బాలజ్ఞాని నచికేత	...	...	1
2. సత్యకాముడు	..	...	9
3. భృగువు	...	...	13
4. శైవకేశు	...	...	16
5. రాజు - రైక్య ఖ	...	...	22
6. పార్ణవమునకే జయము	...	...	27
7. ఇంద్రుని తపస్సు	...	...	85
8. దేవతలు బ్రిహ్మాను దర్శించుట	...	...	47

ఉపనీషత్తుల కథలు

బాలజూనినచికేత్
భూ

—(o)—

సంస్కృత భాషలో “ఉపనిషత్తు” లను గ్రౌంథములు గలవు. పార్చిన ఆర్య బుధీక్యరులు ఈ గ్రంథములను వార్షిసి యుంచిరి. మన పార్చిన బుధీక్యరులు ఎట్టి ఆలోచనములను చేయవారో, ఎట్టి సాధనము గావించువారో, వారి జీవితములు ఎంత మహాత్మరమైనవో, ఈ గ్రౌంథము ములలో కాననగును, కొండరి అద్భుత బాయిర చరిత్రీలు ఈ గ్రౌంథములలో వర్ణింపబడి యున్నవి.

ప్రథమమున నచికేతుని విషయము ఆలోచింతము.

వాషిష్ఠివస బుధీక్యరుని తపో వసములో ఒకనాడు భారతదేశ బుధిముని ఘంగవు లందరును సమావేశమై ఉండిరి. ఆ బుధీక్యరుడు విక్యజిత్ యజ్ఞమును ఆచరించుచుండెను. ఈ యజ్ఞమును ఆచరించువారు తనకు ఉన్నదం తయు దానము చేయవలసి యుండును, తనదని దేనిని కూడ ఉంచుకొనుటకు ఏలులేదు.

యజ్ఞము పూర్తి ఆయినది వాషిష్ఠివస బుధీ తన యావదా స్నిగ్ధి ఒకొకచే అందరికిని దానము చేసెను. బాల

నచికేతుడు ఆ యజ్ఞశమున ఒక వృక్షాన నిలువబడి అంత యు పరికించు చుండెను. నచికేతుడు వాజ్ప్రవన బుమికి ఏకైక పుత్రుడు.

దాన ధర్మములు సమాప్తము గావింపబడెను. ఈ సారి పురోహితులకు దక్కణలు సమర్పించుకొను సమయము వచ్చినది, కాని దక్కణలు ఇచ్చుటకు అవ్యాప్తికి కొన్ని బక్కచిక్కాన ఆవులు మాత్రమే మిగిలి ఉండెను. ఆ బుమిశ్రీ రదు వానినే పురోహితులకు దక్కణగా సమర్పించు కొననే.

నచికేతుని మనస్సు విచారముగా ఉండెను. బక్కచిక్కాన ఎండిపోయిన ఆవులు బిక్ష్యజత్త యజ్ఞమునకు దక్కణలూ అని తలండిను.

వాజ్ప్రవన బుమి ఆభ్యాగతులను ఒకొక్కరినే వంపి వేయు చుండిరి, నచికేతుడు తండ్రివద్దు పోయి “ మహాత్మ తమరు నన్ను ఎవరికి దానము చేసితిరి ” అని వృశ్చించెను.

పుత్రుని వృక్ష తండ్రి విని వినవట్లుగా ఉండెను.

నచికేతుని మనస్సు కలవర వడుచుండెను. బుమి సర్వస్వమును దానము చేసి తన స్నేహ ధనమును దాచి ఉంచుకొనను, బిక్ష్యజత్త యజ్ఞ ఘలమును ఆయన పొంద గలరా !

పితా, మాక్షిష్ఠ సంవదను సేను, నన్ను ఎవరికి దానము చేసితిరి. అని మరల వృశ్చించెను.

బుమి మనస్సులో ఆ ఆలోచనము లేఖండెను. అందు వలన ఆయన జవాబు చెప్పుక మిన్నకుండెను. శాహ్యక్తున సర్వస్వమును దానము చేసినను బుమిశ్రీరుని మన

స్వలో స్నేహ మాయలు తెలియకుండగనే దాగి ఉండెను. ఆయన ఏకాగ్రీచి త్రమతో ఒకొకరికి శలవు ఇచ్చి పంపి వేయు చుండిరి.

తండ్రి ఈనారి కూడ నిరుత్తరుడై ఉండుట గాంచి, “మహారి, నన్ను ఎవరికి దానము చేసితిరి, అని నచికేతుడు మరల ప్రశ్నించెను.

స్నేహ కోధ కంఠమతో— ‘యమునకు’ అని జవాబు చెప్పెను.

నచికేతుని మనస్సునకు ఆనందము కలిగెను. ఇన్న టికి తండ్రిగారి యజ్ఞము సారక మైనటుగా తలంచెను.

అభ్యాగతు లందరును శలవు గ్రహించి వెడలిపోయారి. యజ్ఞ అగ్ని ఆరి పోయెను. బుషిగారి ఆశ్రిమము శూస్వమై దాన సామగ్రి లన్నియు కొనిపోబడెను. వృత్తుడు నచికేతుడుకూడ వారితో వెడలిపోవ సిద్ధపడి ఉన్నటుల బుషిగపోంచెను.

“ ఎచ్చుటికి పోవుచున్నావు, నచికేతా ” అని తండ్రి ప్రశ్నించెను.

నచికేతుడు తండ్రికి ప్రణామములు నమర్చించి “ మిందానమును సారక వరచుటకు వెడలుచున్నానని ” నుడివెను.

— అనగా సేమి ?

— తమరు నన్ను యమునకు దానము చేసితిరి. సేమ ఇవ్వుడు యముని సంవదను, అందువలన ఆయన నద్దకు పోవుచున్నాను.

శాలకని ముఖతఃః ఈ సిరగంభీర వాక్యము విని బుటి
శ్వరుడు విస్తృతుడాయెను.

— అణ్ణి అనుమన్నా వేఱు నచికేతా ? నేను కోవ
ముతో నుడివిన వాక్యము సత్యమగునా ? ప్రత్యని ఎవరైన
పశ్చాడైన యమునకు దూసము చేయుదురా ?

నాకు ఆ కొవరయము తెలియదు, నాయనా — అణ్ణని
స్నేహముచేత సత్యపాలనమునందు విముఖు లగుదురా ?
బుటి ముఖతఃః అసత్యము ఎన్నడను వెలువడదు.

— కాని ఇది ఎట్లు సాధ్యమగును ?

— ప్రవంచములో జీవితము సశ్వయము వలె పుట్టు
చున్నది, పరివక్కొట్టు రాలి పోతుచున్నది — ఇట్టి ప్రవంచ
ములో మనుజని కొరకై సత్యపాలనమునందు విముఖు లగుట
ధర్మమా ?

ఆయన బుటి — వాజ్ప్రవసను కాననియు తండ్రి—
వాజ్ప్రవస ననియు గ్రహించెను, తాను విశ్వజిత్ యజ్ఞము
గావించి పొందలేని జ్ఞానమును చాల నచికేతుడు ఎచ్చటి
నుండి పొందగలిగెను ?

బుటి మరి ఏ విధమునను వాదించ లేకపోయెను,

నచికేతుడు మృత్యులోక సూర్యమున యూతను ఆ
రంభించెను.

మర్యాదిశువు మృత్యుద్యారము వద్దకు బయలు
చేరెను.

యమలోక ద్వారము వద్దకు వచ్చి చూచుసరికి,
యమును గృహములో లేవట్టును, ద్వారము బంధించ బడి

యున్నటును నచికేతుడు గాంచెను. ఆయనగాక ఈ ద్వార
మును మరెవ్వురును తెరువ జాలరు.

యముని రాక కొరకు యమవురి ద్వారము వద్ద నచి
కేతుడు కాచుకొని ఉండెను.

బికరోజు, రెండు రోజులు, మూడు రోజులు గడచి
పోయెను.

మూడవరోజు యముడు స్వదేశమునకు తిరిగివచ్చేను,
ద్వారము వద్ద బిక ఆతిథి కాచుకొని ఉన్నటుల గాంచెను.

మృత్యుశాల చరిత్రీలో ఇట్టి సంఘటన ఎన్నడును
జరిగియుండలేదు, ఆహ్వానము లేకయే మృత్యుద్వారము వద్ద
మానవ శిశువు, నిరాహారముగా మూడు దినములు కాచు
కొని ఉండుట ఆశ్చర్య కరమైన విషయము.

మనము సామాన్యములు, యముడు అనినంతసే భయ
వడుచుండుము. కానీ ఆయన పరమ నుండరుడగు నీలకాంత
పురుషుడని ఉపనిషత్తులు వ్రాసినవారు నుడుపుచూడురు.

నచికేతుడు మూడురోజులు నిరాహారమై తనద్వా
రము వద్ద కాచుకొని ఉన్నాడని విని యముడు కలవడ
వడెను;

ఆయన వెంటనే మృత్యువుర ద్వారమును తెరచి
వైచెను. మృత్యుద్వారము వద్ద శిశు సూర్యుడు ద్వారపాల
కుడై నిలువబడి నటుండెను.

మృత్యువు చేతులు జోడించుకొని ఇటుల నుడివెను-
చీ మానవోత్తమా ! నీళు ఏ ఉద్దేశమతో స్వయమగా ఇచ్చ

టికి వచ్చితినో నాకు తెలియదు, మూడు గోజులు నిరాహారివై నాచ్యారము వద్ద కాచుకొని ఉన్నావు. నా ఈ అపరాధమును మన్నింపుము. నీవు వరములు కౌరుకొనుము.

మూడురోజులు కాచుకొని వున్నిందుకు మూడు వరములు కౌరుకొనుము. మూడువరములు నీకు ప్రసాదించేదను.

ప్రథమమున నచికేతుడు పితృదేశుని విషయము జ్ఞానకము వచ్చేను. నచికేణ ఇంకను హృదయములో శిశువుగాసే ఉండేను.

ప్రథమవరము— నా పితృదేశుని మనస్సులో నాకొరతు ఎట్టి విచారము లేకుండునుగాక ! నేను మరల తండ్రిగారివద్దున పోయినప్పుడు నంతోష హృదయముతో నమ్మ స్వీకరించునుగాక !

తథాన్త అని యమడు ఆళీర్యదించేను, నేను యముడు, అనంత ఏక్యర్యమునకు అధికారిని, నీతు ఏ వరముకౌరుకొనినను నీకు ప్రసాదించేదను.

నచికేతుడు— నాకు ఏక్యర్యముతో ఏమిచని భయగ్రస్తుడగు మానవుడు భయమును ఇయించి స్వగలోకమునుపొందునట్టి అభయమంత్రమును నాకు నేన్నమని వేడుకొనెను.

యముడు— అదిచాలా కణస్తైన దురవగాహ్యమైనమూత్రము !

నచికేతుడు— నీవు ప్రసాదింపుము, నేను దానినే స్వీకరించేదను,

అప్పుడు యముడు కలిన సాధన విషయమై క్రీమి
ముగా ఓవరించి చెప్పేను. నచికేతుడు ఆ విషయములు బిని
మరల యమునకు వినిపించేను. యముడు ఆశ్చర్యమైందేను.
తన కంత సీమయందున్న రత్నహంరమును దీసి నచికేతుని
కంతసీమ యందు ఆలంకరించ జేసేను. మానవ శిశు కంత
మున యముని రత్న హంరములు టోలాయమాన మగు
చుండేను,

యముడు— నీవు మూడవ వరమును కోరుకొనుము
నచికేతా ! రాజ్యములను, ప్రభుత్వమును, దాస దాసీ జన
మును, వైభవములను కోరుకొనుము !

నచికేతుడు— అన్ని టికంటె శేషమైన ఆత్మజ్ఞాన
మంత్రమును నాటు వృసాదింపుమని వేడుకొనెను.

విముగ్ధ యముడు— ఇంతకంటె మహాత్రమైనది,
నీవు కోరదగినది మరేదియు లేదా ? నచికేతుడు మృత్యువు
నకు ప్రచామను లర్పించి,— ‘ అంతకంటె నేను కోరునది
మరేదియు లేదని’ నుడివెను.

యముడు దేవ దుర్గమైన ఆ ఆత్మజ్ఞాన మంత్రమును మూడవ శిశువగు నచికేతునకు మూడవ వరముగా
ప్రసాదించేను. ఒక నవ శిశువు యొక్క నుహించే ఆనాడు
యముని మనస్సు ఉప్పాంగి పోయెను. ఆయస నచికేతుని
వృహాధించి ఇట్లు నుడివెను.

ఉత్తిష్ఠత జాగ్రత ప్రాయోవరాన్ని జోదత లైమ్మై,
మేల్కాన్నము, గురువుల పద్మకు పోయి సదువ డేశములను

ఉత్తమ జ్ఞానమును పొందుచు, నచికేతుడు ఆనాడు
అమరలోకమునుండి అమృత సందేశమును గొని తెచ్చి అంద
రికిని వ్రహోధము గావించెను. లమ్మై— మేలొకుమ్మై.

“ సర్వే వేదాయత్ వదమామనంతి, తపాంసి యాది
చ్ఛంతో బ్రిహ్మాచర్యం చరంతి, తత్తేవదం సంగ్రహేణ
గభవీషి” ఓంమిదంసర్యం See Text

తాత్పర్యము— సకల వేదములు ఎవరిని గురించి
ఘోకమింపుచున్నావో, తావస్తోత్తములు ఎవరికొరకు బ్రిహ్మా
చర్యమును ఆవలంబించి సాధన గావించుచున్నారో ఆటివాడు
ఓమ్ అను వరమేళ్లురుడు, ఆ వరమేళ్లురుడు యొ వ్రపంచ
ములో సర్వతో వ్యాపించి ఉన్నాడు.

న త్వ్య కా ము దు

—♦(0)♦—

సంధార్ణసమయము. అప్పడే నూర్ధ్య దేవుడు పళ్ళిము దిగంతపౌర్ణిమన ఆగ్నిమించు చుండెను, వన వనాంతర ముల యందున్న పృష్ఠ కొఖల పత్రములపై రక్త రంజితశాంతులు తథతశ సౌరయుచుండెను,

గౌతమ బుధీక్యరుని తపోవనము వివిధ తరు లతాము లతో వరిపూర్ణమై గంభీర రూపము దాల్చియుండెను, సువాసనల వచిత్రీ వాయువులు వీచుచు మనస్సులను ఆనంద పరవళము గావించు చుండెను.

తరంగములను బోలు శ్వేతకేశ గుచ్ఛములు గౌతమ మనీక్యరుని శిరముపై ఎగురుచుండెను. గంభీరమైన వచిత్రీ మైన సంధార్ణసమయములో సాంధ్రోచాసనకై మనివరుడు నియమిత ఆసనముపై ప్రశాంత మనస్సుడై అసీనుడై యుండెను, శివ్యబృందము శుభ్రస్నాతులై పచిత్ర, ప్రశాంతమనవ మృతై, బ్రహ్మా విద్యార్థన కొరకు బుధివరు నలుపైపుల తుశాగనములపై ఆసీనులై యుండిరి.

ఇట్టి సమయములో ఒక దీనశాలుదు, శుభ్రస్నాత్మ వదనముతో వినయ విధేయతలతో, గౌతమకునిని సమిపించి, భక్తిపూర్ణ ప్రశామములు అర్పించి, వినమ్రముడై నిలువంబడి యుండెను.

ఉన్నిష్టుల కథలు

గౌతమముని— ఏమి, నాయనా, అంతయ కుశలమా?

సత్య— చిత్తము.

గౌ— ఇటుల వచ్చితివేమి?

సత్య— తమ శివ్యకోటిలో చేరి బ్రహ్మావిద్య నభ్య సించుటకు వచ్చితిని.

గౌ— మంచిది, నాయనా, బ్రహ్మా విద్యార్జనకు అర్థాలు బ్రాహ్మణులు, సీకులము, సీగోత్రము, సీవంకము మొదలగునవి చెప్పినయడల అటులసే చేయవచ్చును.

సత్య— చిత్తము. ఆని అన్నియు నాకు తెలియదు. నా మాతృదేవి ఉన్నది. ఆమెవద్దకు పోయి వివరములు అన్నియు కనుగొని వచ్చేవను ఆని ప్రణామిల్లి కలవ్సైకొనును.

సత్యకాముడు బొలుడై వను సత్యనిష్టగలవాడు, వినయ ధేయతలగా ఆరితేరినవాడు నుగుణ గణములచే విభూర్జకు డైనవాడు, బ్రహ్మావిద్యార్జన కొరకు బద్ధసంకల్పించాడు.

వ్రియాణ ప్రయుససైనను లక్ష్మీపెట్లక వనాంతరార్థ మార్గములలోబడి ఏకాకిగా సుదూర గార్జిమాంతరము నందున్న జననివద్దకు పోయెను.

శీకటి పడినది, అస్పుట్టదీవము వర్ణటిరములో వెలిగింపబడి యుండెను. మాతృదేవి స్నేహర్ద్రీ హృదయములో ద్వారమువద్ద నిఱువబడి తనయుని రాకొరకు ఎదురుచూచుచుండెను.

తనయుడు వచ్చినవెంటనే కాగిట చేర్చుకొని ముఖ వర్ణస్నాపై ముద్దికొని “బుమీశ్వరుడు, ఎమసను, నాయనా” ఆని మధురముగా ప్రశ్నించెను.

సత్య— “ అమ్మా, గురువుగారిని దర్శించితిని. ఒక్క హైవిద్యుతు అర్పులు బాధిహైటులేనట. నాకులము, గోత్రము, వంశమును గురించి ప్రశ్నించినారు, నాకేమియు తెలియదు, మాతృదేవి ఉన్నది, ఆమెను అడిగి వచ్చి చెప్పేదనని తిరిగి వచ్చితిని ”

మాతృదేవి ఆధోవదనమై, కస్తీరు మన్మిరుగా కార్యము, తనయునితో నిటుల నుడివెను—నాయనా, సేను బాల్యకాలమును కి అసేకుల గృహములలో వరిచారికగా ఉండి పనులొసర్ప కొనుచున్నాను, సీవు ఎప్పుడు వుట్టితివో, ఏకులమో, ఏగోత్రమో, ఏవంశమో నాకు తెలియదు” అని గద్దదస్వరముతో పలికెను.

మరునాడు సత్యకాముడు మరల బయలు దేరి ఆ ప్రశాంత సంధ్యా సమయమునకు ఆ సాపోవనమునకు పోయి గురువుగారిని సమాపించి విన్వమహాదయముతో భక్తిపూర్ణ ప్రశామము లర్పించి నిటువబడి ఉండెను.

గౌతమమని— ఏమినాయనా. అంతయు కుళమా? నీ మాతృదేవిని కనుగొని వచ్చితిపా?

సత్య— చిత్తము, కనుగొంటేని ఆమెయు సరిగా చెప్పబాలక పోయినది. బాల్యకాలమునుండియు అసేకుల గృహములలో వరిచారికగా నున్నదనియు, నాకులము, గోత్రము, వంశమును గురించి ఏమియు “ రియు నుడివినదని జవాబు చెప్పేను.

సత్యకాముని నోటిషన్సండి తమాట వెఱువడిన వెంటనే గురువుగారి నల్లువైవుల ఆసీనులైయున్న శిఖ్యలంద

రును “ఓరి, వీడు కులభైషుమా, వీడుగోత్ర హీనుమా, వీడికి బ్రీహ్మవిద్యేమిటిరా ? ” అని వివిధరీతుల నా బాలుని తూలనాడుచు తేసెపాశుండివిచ్చిన్నమైన మధు మత్తీకముల వలె గుసగుస లాడు కొనుచు చంచలులై యుండిరి.

ఇట్టి సమయములో,

గౌతమమని నిమిలిత సేత్తుకు, ధ్యాన నిమగ్న హృదయుడు, తాపస్స తములలో తపో మహిమాన్యితుడు, కరుణార్థి హృదయుడు బ్రిహ్మతేజోమయ స్వరూపుడు, సర్వజీవ దయాపరుడు, భారత దేశ మహాన్నతాదర్శ ప్రచారతుడు, భారతజ్ఞాన గౌరవ ప్రతిష్ఠాపకు ఆసనమునుండి వైకిలేచి(కరుణారస ప్రఫ్ఱార్ణ సేత్తుములతో, మామిర్ణి ప్రపూర్ణ వాక్యములతో, దివు, తేజస్సుతో విరాజిలుచున్న ఆ బాలుని కాగిటచేర్చుకుని, ముఖపర్చమ్మపై ముద్దిడుకొని “నాయనా, సత్యకామా, సత్యము చెప్పిన సత్యకాముడవు, ద్విజాలలో శైఖిష్ణుడవు, సీత సకలసుగుణ సాపన్నుడవు సీత, బ్రిహ్మ విద్యతు ఆర్థుడవు, నాయనా, అని ఆశీర్వదించి, తన శిష్య గణములో చేర్చుకుని బ్రిహ్మవిద్య లోధించెను.

భృగువు

—(o)—

వరుణ బుంపి తమారుడు భృగువు.

భృగువు బొల్యై కాలముననే వేద వేదాంగములు
వతించెను, కానీ మనస్సునకు శాంతిలేదు.

బ్రిహస్పతి అనగా ఏమిటి, ఎవరు ? ఈ వ్రీశ్వరు నరి
ధైన జివాబు ఎవరు చెవ్వగలరు ?

భృగువు తండ్రివద్దకు పోయెను— నాయనా, ఒక
వ్రీశ్వరు ఉన్నదనెను.

— అడుగుము, భృగు ?

— బ్రిహస్పతి అనగా ఎవరు, ఏమిటి— ఈ విషయము
తెలుసుకొన వలెని అభిలమీంచుచున్నాను.

వరుణ బుంపి మనస్సు కలవరము చెందెను. బొలుని
ముఖిత ఇంత కరిస్తుమైన వ్రీశ్వరుయా ? వరుణ బుంపి పుత్రు
నకు ఇటుల ఉపదేశము నొసంగెను— నాయనా, ఎసి నుండి
జీవులు పుట్టుచున్నవో, ఎవనివలన పుట్టిన జీవులు బ్రిత్యుకు
చున్నవో, చనిపోయిన పిమ్మిట ఎవనిలో ప్రవేశించు
చున్నవో అదియే బ్రిహస్పతి, దానిని తపస్సుద్వారా తెలుసు
కొనుము.

భృగువు తపస్సులో కూరుచుండెను. కరిన తపస్స
గావించిన పిమ్మిట ఇట్లు గ్రీహించెను—

అన్నమే బ్రహ్మా. అన్నమునుండియే జీవులు వృట్టుచున్నవి, అన్నము వల్లనే జీవించుచున్నవి, అన్నమునందే మరల ప్రవేశించుచున్నవి.

కాని భృగు మనస్సునకు శాంతికలుగలేదు. బ్రహ్మాకు అది ఒక్కటే రూపమో, అది ఆయన సంపూర్ణ రూపము కాదు అని ఎవరో ఆయనకు ప్రభోఽించుచున్నటుల లోచెను.

భృగు మరల తండ్రిగారిని కరణ జీవెను— నాయనా, నేను తపస్సులో మానుచుంటేని అన్నమే బ్రిహ్మాయని గ్రహించితిని. కాని అంతమాత్రము చేత నాయనస్సునకు శాంతి కలుగుటలేదు. బ్రిహ్మాకు మరియుక రూపము గలదా? నుడువ్యము అని వేడికొనెను.

— వరుణ బుధి ఇటుల నుడివెను.

— అవును, ఉన్నది ఆయన కేవలము అన్నమే కాదు, ఆయన తపస్సు, తపస్సువలననే ఆయనను గ్రహించనగును.

భృగుమరల కంఠతపస్సలో నిమగ్ను డాయెను. అత్యంత కంఠతపస్సాచరించి, ప్రాణమే బ్రిహ్మాయని గ్రహించెను.

కాని దానివలన కూడ ఆయన మనస్సునకు శాంతి కలుగలేదు. మరల తపస్సలో నిమగ్ను డాయెను — జ్ఞావమే బ్రిహ్మాయని గ్రహించెను.

అయినను ఛాంతి కలుగాలేదు. భృగు మరల తపన్ను లో నిమగ్నుడయ్యెను. ఇది ఆంత్య తపన్ను ఈసారి తపన్ను మగిసిన పిమ్మట ఆయన మనస్సులో శతసార్వ్యలు ఉదయం చుచ్చుటుల లోచను.

ఆయన ఆనందములో ఉప్పాంగిపోయి—“పొందితిని, పొందితిని, ఆయనను తెలుసుకొన గలిగితిని అని నుడివెను. ఆయన ఆనందము! ఆనందము నుండియే అన్నియు పుట్టు చున్నావి, ఆనందము ద్వారానే అన్నియు జీవించుచున్నావి, ఆనందములోనే జీవులన్నియు లయము పొందుచున్నావి.”

బాలక భృగుని మహాత్మర ప్రక్కయే సేటి వ్యాపంచ మను ఆంవోళన వరచుచున్నది.

శ్రీతకేతు

—(1)—

ఉద్దాలక బుమి పుత్రుని పేరు శ్రీతకేతు.

ఉద్దాలక బుమి జ్ఞానములో అతుల్య మైనవాడు.
ఆయన పుత్రునిసత్కా జ్ఞానార్జన యొడల శ్రద్ధలేదని విచారించు
వాడు.

శ్రీతకేతునకు ఉపనయన కాలము గడచి పోయి
నను, ఆతము ఇంకను ఆట పాటలలోనే నిమగ్నమై యుం
డెను. ఉద్దాలక బుమి తపయుచి గదిచి చెప్పినదేమనగా—
“ సీను పోమ్ము ఇంక గృహమున నుండతగపు. సీను గురు
గృహమునకు పోయి అధ్యయనము చేయుము.

శ్రీతకేతును ఆమాటలు కష్టము కలిగించెను.
ఆయన గృహమును వీడి గురువుగారి ఆశ్రమమునకు
పోయెను. ద్వాదశ సంవత్సరములలో వేదములను వర్లించెను.
ఆయన గృహమునుండి వెడలిపోయినవుడు ఆయనకు ద్వాదశ
వత్సరముల వయస్సు ఉండెను. వేదములను, వేదాంగములను
వ్యాకరణము, భందన్స్సు, జ్యోతిషమానులను వరించి గృహసు
నకు తిరిగి వచ్చెను.

శ్రీతకేతు విద్యను ముగించి గృహమునకు తిరిగి
వచ్చెను, కాని సమ వయస్సులతో ఎవరితోను మాట్లాడు
డుట లేదు, ఆయనవంటి పండితులు మరెవరు లేరని ఆయన

తలంచువారు, విద్యాభి మానములో అందరిపైన ఉండ గోరుచుండెను.

శ్వేత శేతు విద్య ఆంతయు వ్యుతమై పోయెనని ఉద్దొలక బుమి తలంచెను, పుత్రుడు బాహీణ్క గ్రౌంథములను వలించినాడేకాని, హృదయములో ఎట్టి జ్ఞానము కలుగలేదు. పుత్రున్ని యందున్న ఈ మోహమును తొలగించ వశెనని తండ్రి సమక్కొచ్చును.

బక్కనాడు తండ్రి తనయుష్టాస శ్వేత శేతుని పిలిచి చెప్పినచేమనగా,

— ఈమారా, నీవు గురు గృహమున విద్య నభార్తీ సించితివి. నేను నిన్ను పరీక్షించెదను. నీవు ప్రథమమున పది ఏదు దినములు ఉపనాసము ఉండవలయును దాహము వేసినపుడు మంచి నీటిని మాత్రము త్రాగుచొండ వలయును. పది ఆరవ దినమున నేను పరీక్ష చేయుదును. శ్వేత శేతు పదిఏదు దినములు ఉపనాసము చేసెను. ఆయన జేశ్వరు కృశించెను, వివర్ధములు దాల్చెను. బుక్, సామ, యజ్ఞర్యా దములు నీవు క్రంతశ్ఫములుగా, వానిని క్రిమముగా అవ్యుత్త చేయువని ఉచ్ఛారక బుమి పది ఆరవనాడు నుడివెను.

కాని ఉపనాసతన చేత శ్వేత శేతు మోచేహములు దుర్ఘలముగా ఉండటచే ఆయన గ్రౌకణులను స్నేరణకు దెచ్చుకొన లేకపోయెను, అందువలన లజ్జితుడాయెను.

బుమి పుత్రుడు సిగ్గుపడి ఇట్లు ఎందుకు జరిగెని ప్రశ్నించెను.

ఆవ్యాడు ఉద్దాలక బుమి ఇంగ్లీసు నుడివెను. అగ్ని అంతయు ఆరిపోయిన యడల, మెరుగుడు పురుగువతె చిన్న కణము మాత్రమే మిగిలియండును, దాని ద్వారా ఘన శార్ధ మేదియు సెరవేర జాలదు. ఈసారి నీను అన్న జల మును స్వీకరించి రమ్ము.

అన్న జలమును స్వీకరించిన పిమ్మట శోకములన్నియు స్వరణకు వచ్చుచున్నటుల శ్యేశవేతు గ్రహించెను. ఈ మాపసిక శక్తి అన్నము మిందనే ఆధారపడి యున్నదని గ్రహించెను.

ఉద్దాలక బుమి పుత్రుని శాంతవరచి, “ అన్నము తుచ్ఛమైనదికాదు, మన ప్రాణము అన్నమయ మైనది, ఆ ప్రాణమే నీను శ్యేశవేతువు ” అని నుడివెను.

శ్యేశవేతు కలవరముతో తండ్రి వైపునకు చూచుచు “ తమరు ఏమి నుడువు చున్నారు, నాయునా ” అని ప్రశ్నించెను.

— ఆప్యును, నేను సరిగౌనే చెప్పుచున్నాను. సర్విభిర్యల సారము మూడు మాటలలో ఇమిడి ఉన్నది. తత్త్త్వం - అసి. నీను ఆదియే అగుచున్నాలు.

శ్యేశవేతు మరల ఇది ఏమి అని ప్రశ్నించెను.

ఉద్దాలక బుమి యిట్లు నుడివెను. నీవే ఆది శ్యేశవేతువు. ప్రాణములో నీవే ప్రాణము, జీవనములో నీవే

జీవనము, సీలో ఈ ప్రాణమయ విశ్వభువనము ఉన్నది. సీవే విశ్వభువనము, శ్వేతకేతు.

ఆశ్రమమలో ఒక పెద్ద మరిచెట్టు ఉండెను, ఆ చెట్టును చూపించి ఉద్దాలకుడు ఇట్లు నుడివెను, ఇదిగో ఈవృక్షమను చూచుచున్నావు, దీని మొదలులో గొడ్డలితో దెబ్బ వేసిన యడల దీనికి దెబ్బ తగులును, కాని ఇది చావదు. దీని ప్రతి ఆఱవులోను జీవన శక్తికి మరితమై ఉన్నది, ఆ జీవన శక్తితో చెతన్యము కలిసి ఉన్నది. తల్పలితముగా దెబ్బులు తనపై వడినను తనను మరల బృతీకించు కొనుచుండును, కాని ఈ వృక్షమనుండి ఒక కొమ్మను విరుగుగొట్టుదువేని ఆ కొమ్మ ఎండి చచ్చి పోవును, అటులనే మనలో ఆ శక్తి ఉన్నది, దానిని మనము జీవాత్మ అందుము, అది బృహ్మమయమై ఉన్నది. సీవు ఆ బృహ్మమయమై ఉన్నావు.

శ్వేతకేతు సౌత్రముల నుండి తెర తొలగించ బడి నట్టాయెను.

బుమి ఉద్దాలకుడు పుత్రునిపిలిది ఆ చెట్టుక్రిందచాలా పండు వడి ఉన్నవి, ఒక దానిని గొనితెమ్ము అనేను.

శ్వేతకేతు ఒక ఘలమును లెచ్చెను.

ఉద్దాలకు— ఘలమును విచ్చి చూడుము.

శ్వేతకేతు— ఘలమును విచ్చితిని.

ఉ— ఏమి కనువదుచున్నది ?

శ్వేత— ఆశవుల వలె నూత్నమై బీజములు,
ఉ— బీజములనుండి ఒకదానిని వేరు వరచి, దానిని
విచ్చిచూడుము.

శ్వేత— విచ్చితిని.
ఉ— ఈసారి ఏమి కాన్నించుచుప్పుది ?
శ్వేత— బిస్క్రూయ మొగి ఏమియు కానుసించుట
లేదు అని సుడివెను.

ఉద్దాలకబుమి— సీవు చూడజాలకున్నావు, కాని
సీదృష్టి శక్తిని అతిక్రమించి ఈబీజములో పార్ణిణికిఉప్పుది.
దానినుండియే ఈ మహాత్తర వలవృత్తము పుట్టుచుస్తుది.

బుమివుత్తుర్చు విస్క్రూయ మొందెను.

ఉద్దాలకు— మరి ఒక పని చేయుము. కొంచెం
ఉప్పు తీసుకొని రమ్మనై. ఈ రాత్రి ఆ ఉప్పును సీటిలో వడ
వైచి ఉంచుము. రేపు ఉదయము మరల దానిని నావడ్డకు
గొనితెచుమ్మి.

ఉదయమున శ్వేత— తాడి వడకు వచ్చేను.

ఉద్దాలకు— గతరాత్రి ఏ సీటి పాత్రిలో ఉప్పును
వడవైచి ఉంచితినో దానిని గొనితెచుమ్మి.

శ్వేత— ఆ పాత్రను చేతిగాందు ఉంచుకొని పాత్ర
లో ఉప్పు లేదని సుడివెను.

ఉ— ఆపాత్రయందున్న వై సీటిని కొంచెం రుచి
చూడుము, ఎట్లందునో ?

శ్వేత— ఉపుగా ఉన్నది.

ఉ— దాని మధ్యనున్న జలమును చవి చూడుము.

శ్వేత— ఉపుగా ఉన్నది.

ఉ— దాని అడుగున ఉన్న జలమును రుచిచూడుము.

శ్వేత— ఉపుగా ఉన్నది.

ఉ— అటులనే ఈ విశ్వప్రవాచము నందు ప్రాణక్తి వ్యాపించి ఉన్నది. ఆటులనే ప్రాణక్తిలో మనమందరము లీనమై ఉన్నాము.

ఆపితా భూత్రుల సంభాషణ భారతదేశములో ఆమర రూపము దాలిచి ఉన్నది.

రాజు — రైక్వీ

—(o)—

దానధర్మములలో, ప్రజాపరిపాలనములో రాజు జాన శ్రీతికి సాటియైనవారు లేరు. వండితుల వద్ద, ఖుషుల వద్ద ధర్మ ప్రీసంగములను వినుటకు ఖగుల వాంచించు చుండు వారు. ఆయన జీవితము నండెన్నడును అధర్మము ఆచరించ లేదు, ఆయనవంటి ధార్మికుడు, దయాభుదు, దాన శీలుడు మరొకరు లేదు. ఒకోళన సాయంకాలము దివ్యమైనవెన్నెల కాయుచుండెను, రాజు జానశ్రీతి తన ఏడు అంతస్థుల రాజ భవనముపై కూరుచుని విశ్రీమించు చుండెను. హాతుగా ఆకాశమునుండి తనకు ఈ వార్త వినబడెను—“ సీ జానశ్రీతి విషయము ఎవరికి శావలెనయ్యా, రైక్వీపోల్చ డగిన మహానుభావుడే లేదు. జానశ్రీతి శతసహస్ర దానధర్మముఱు చేసినను, యూగయజ్ఞములు గాపించినను, బండిపాడయిన రైక్వీని పౌదమాలా కడుగుటకు కూడ అర్థుడుకాదు.”

దేవతలు రాజవాంసల రూపము ధరించి వ్రీపంచ సగచారమునకు బయలు దేరిరి. ప్రపంచములో విశేషధార్మికులు ఎవరో కనిపేటుటయే వారి వారి ఉద్దేశము, వారిలో ఒకగి కొకరు ఇటుల చెవ్వచుండిరి, — “ ఇది పరమ ధార్మికుడైన జానశ్రీతి రాజగారి రాజధాని, జానశ్రీతివంటి ధార్మికుడు, జ్ఞాని, దాత, ఈ వ్రీపంచములో మరియుకరు లేరు.”

మరియొకరు ఇటుల నుడివిరి — “బండివాడు టైక్ చాలా ఉత్తముడు, మహానుభావుడు. జానశ్రీతి ధార్మికుడు, జ్ఞాని, దాతకావచ్చును, కాని ఆయన బ్రహ్మజ్ఞాని కాదు, ఆయన అత్మను గురించి ఎఱగరు.”

రాజు పైకి చూచిను. హంసల వంక్కి ఎగిరిపోవుచు “టైక్నివద్ద జానశ్రీతి ఎందుడు వనికిరారు” అని నుడుతుచుండెను.

రాజుగారి మనస్సుం కలత కలిగెను, ఆటులనా ! ఆయన దానథర్మములు, యాగ యజ్ఞములు, ధర్మకర్మలు అన్నియు వృథాయేనా ఆయన అత్మను గురించి ఎఱగని కారణముచేతనా ? ఆయనకు ఆరాత్రి నిద్విషట్టులేదు.

మరునాడు ఉదయమున సే తేచి సారథిని పిలిపించి “సారథి, టైక్ ఆను పేరుగల వరమ జ్ఞానియు, మహావురుఘుడును ఎవరో ఉన్నారట? ఆయన బండివాడు, పోయి ఆయనను వెదకి కొనిరమ్మి. సేను ఆయన పాదపూజచేసి బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందెదను.” అని నుడివెను.

వేటసే నాలుగు తైవులకు రథములు పరుగిడిపోయెను. సౌకరులు పరుగిడిరి, కాని ఎచ్చులను బండివాడైన టైక్ కానుపించలేదు. గొప్పగొప్ప వారిని గురించి అందరికి తెలియునుగాని, సామూన్యమైన బండివాసిని గురించి ఎవరికి తెలియును ?

బిహాదినములు వెదకిన పిమ్మటు ఒక బండికింద ఒక జ్ఞానితిర్మయ పురుషుడు కూరుచుని ఉన్నటుల చూచిరి, ఆయన ఒక మరికిబట్టధరించి యుండెను, ఎండవేడిమిచేత అతని

కరీకమనుండి చెమట శారుచుండెను, చెమట మరికి కరిసి దేవామంతయు బురదగా ఉండెను అయిన మానసికముగా దానిని శుభ్రముచేయు చుండెను.

ఆతని దుష్టులు ఎలావున్నప్పటిని, ఆతని బోగ్యతిర్మై రూపము చూచినపుడు ఆతడు మహా పురుషుడని లోచెను. వారు ఆతనికినమస్కరించి “ ప్రభూ, తమ రేనా రైక్య అను వేరు గలవారు ? ” అసి ప్రశ్నించెను.

“ అవును. నావేరే రైక్య అనెను.

రైక్యని వెదకి కనుగొనుటచేత నాకరులు నెంటసే రాజువద్దుకు పరుగిడి పోయి ఆవార్ ను తెలియజేసిరి. జాన శుభ్రత తత్త్వమే ఆరువందల అవులను, ఒక బంగారు పోర మును తీసుకుని ఆయనవద్దుకు పోయి ప్రిణామచులు సమర్పించెను.

“ తమరు ఎవరు ? తమకు ఏమికావలయును? ” రైక్య ప్రశ్న వేసెను.

రాజు—“ నేను రాజు జాసత్థుతిని. తమవద్ద బ్రహ్మాజ్ఞానమును యూచించుటకు వచ్చితిని ఈ ఆరువందల అవులు, బంగారపు హరము తమకు దక్కింగా సమర్పించుటకు తెచ్చి తిని దయలో వీనిని స్వీకరించి నాకు బ్రహ్మాజ్ఞానమును ప్రసాదింపుడి.”

పూర్వాలములో విద్యనభ్యసిగచుటకు మూడుమార్గములు ఉండెను. గురువువద్ద ఉండి బ్రహ్మాజ్ఞచర్యమును పొలించుట, గురు సేవచేయట, ఎవరికైనను ఏదేని విద్యను సేరించానికి ఒదులు మరియుక విద్యను సేర్చుకొనుట, తేక దక్కిం

యిచ్చి విద్యుతేఱ్చొనుట. రాజు జానక్రూతి పెద్దవారయి నారు, ఆయన ఈ వయస్సులో బ్రిహ్మాచర్యవాగున చేయు జాలరు, గురువుగారిసేకరూడ చేయజాలరు. ఆయన టైక్ నికి ఒక విద్యుతేర్పి దానికి ఒదులు మారియొక విద్యుతేఱ్చొనునటి శక్తి లేదు. అందువలన ఆయన దక్కిణ తీసుకుని వచ్చేను.

కాని దక్కిణ వైవునట చూచి టైక్ తన నేత్రిము లను మరలించు కొనెను. “ నీవు శూధ్యిడవు, నీదానము నేను పుచ్చుకొనెను, వచ్చిన దారినే కెడలిపొమ్ము ” అనెను.

ప్రాచీన కాలవు బుధువులు విశేష తేజము గలవారై యుండిరి. రాజులు కూడ బుధుల శాసనములను శిరసావ హించెడివారు.

టైక్ బ్రిహ్మజ్ఞానమును పొంది ఈసారి సంసార ధర్మ మును నిర్వ్యహించుటు సంకల్పించు కొనెను. కాని రాజు గారి దానసామగ్రి జేవన యాత్రికు చాలదు. అందువలన ఆయన ఆదానములను స్వీకరించలేదు.

టైక్ ని అభిప్రాయమును గ్రహించి, రాజుగారు తత్త్వము రాజధానికి తిరిగివచ్చేను, ఈసారి ఒకసయ్య ఆత్మ లను, తన కన్యను, విశేషధనమును తీసుకునివచ్చి టైక్ యు యిచ్చి ఇటుల నుడిపెను:—

“ నాయాదానమును స్వీకరించి నాకు బ్రిహ్మజ్ఞాన మును వర్షసాదింపుడి, ఒక్క వేయితపులను తెచ్చితిని, నాసాన్య రత్నమును కూడ తెచ్చితిని, ఈముచ వివాహసూడి గృహస్థులు కండు, ఈ ధనమును స్వీకరింపుడి, తమకు కావలసిన

నకల సామగ్రిని క్రియమచేయుదు, గ్రామమును కూడా తమకు ఇచ్చుచున్నాను.”

ఈసారి టైక్వ్ ప్రసన్నుడయ్యెను. ఆయన రాజుగారి దూనమును స్త్రీకరించి ఆయనకు బ్రహ్మజ్ఞానమును వ్రీసాదించెను. బ్రహ్మజ్ఞానమును పొంది జూన్శుతి రాజులలో ఆగ్) సౌనమును ఆక్రమించుకొని అందరి గౌరవమునకు పాత్రించయ్యెను.

ఈ కథ యందున్న భావము పూర్వకాలములోవిద్ధికు విశేష గౌరవము ఉండెను. రాజులు తమకుమా టైలను దరిద్రవండితులకు యిచ్చి వివాహము చేయువారు. ఆకాలములో గృహస్థ ధర్మము పరమ పవిత్రీమైన ధర్మముగా గ్రీసాంచిడివారు. బ్రహ్మజ్ఞానమును సంసాదించి ప్రజలు గృహస్థధర్మమును ఆవలంబించేడివారు. తరువాత వానప్రస్తమును, సన్యాసమును అవలంబించేడివారు.

ప్రాణమున కే జయము

—(o)—

మన దేహములో ఉన్న ఇందిరీయములకు అనగా—
ప్రాణము, మనస్సు, వాక్షత్తి, సేత్రములు, చెవులు, వీటికి
గొప్పయుద్ధము ఆరంభమాయెను. ప్రీతి ఇందిరీయము సేను
గొప్పదానను, “సేను గొప్పదానను” అని తలంచుచుండెను.
గొప్పవారు ఎవరో నిర్మారణ కాలేదు, వేరుహరు లేక
అందరు కలిసి తమతండ్రి అయిన ప్రజాపతి బ్రిహ్మావద్దు
పోయిరి. “ నాయనా, మాలో ఎవరు గొప్పవారో నీవు
నిర్ణయించి చెప్పవలయును ” అని నుడివిరి. ప్రజాపతి అంద
రిని సృష్టించినారు. మానవులను, అనురులను, దేవతలనే
కాదు, జలము, వాయువు, పృథివి, వృక్షములనే కాదు,
ఈ మనస్సు, ప్రాణము, హస్తములు, పాదములు, సేత్రములు,
కర్మములు, మొదలగు ఇందిరీయముల నన్నిటిని ఆయనటే
సృష్టించెను. ప్రజాపతి అందరికిని తండ్రి, ఎవరికెంత శక్తి
ఉన్నది, ఎణరికెంత తేజము ఉన్నది ఆయనకు తెలియును.
అందువలన ప్రాణము మనస్సు నిర్ణయము కొరకు ఆయన
వద్దు పోయెను.

కాని ప్రజాపతి చాలాచిక్కులో వడిపోయెను, ఆయన
అందరికిని తండ్రిగడా, చిన్న ఎవరో, పెద్ద ఎవరో ఆయనకు
తెలియును, దీనికి సరిఘ్యగు జవాబు యిచ్చి ఎవరిని సంతోష

పెట్టును, ఎవరిని కష్టపెట్టును. తండ్రికి అందరును సమానమే. ఆయనకు వెంటనే ఒక ఆలోచన తట్టును — మించో ఎవరు వైపీపోయిన యడల ఈ శరీర పరిసితులు నిక్కిపుచుగా ఉండునో ఆదియే క్రేష్ణమైనది, అతడే గొప్పవాడు,

వాక్యక్తి పని మాట్లాడుట, ఉపన్యాసము లిచ్చట, “ సేను గొప్పదానను, సేను లేఁయడల మించు జరుగేరదు. సేను మాట్లాడని యడల మించు ఏగతి పట్టునో చూడు ! అందరికంటే గొప్పదానను; అందరికంటే విశేష వృయోజన చున్నదానను ” అని బెదిరించి వాక్యక్తి శరీరమును పడలి పెడలిపోయెను కాని ప్రపంచములో మూగవారు బ్రితుడు చున్నారుగడా శరీరము మాట్లాడ లేకపోయానడేకాని ఖిగి లిన పచులన్నియు సేరపేర్చు కొనుచున్నది. అది సేత్తముల తో చూచుచున్నది, చెవులతో వినుచున్నది, మనస్సుతో ఆలోచించుచున్నది, జీవించి ఉన్నది. వాక్యక్తి లేనందువలన ఇఖ్యంది ఏమియు గలుగలేదు. వాక్యము ఒక సేల, రెండు సేలలు, ఒక సంవత్సరము తిరిగిరాక యండెను. పిష్టుట తానే స్వయంముగా వచ్చేను. దివ్యముగానున్న శరీరమును చూచి ఆశ్చర్య మొందెను — “ సేను యింతకాలము లేను గడా, సీను ఎలాపున్నావు ” అని వృశ్మించెను. “ ఏమి, చక్కగా ఉన్నానుగా. ఇఖ్యంది ఏమియు కలుగలేదు, ” అని శరీరము జవాబిచ్చేను. మాట్లాడలేకపోయతిని, కాని చెవులతో వినుచున్నాను, కండలతో చూచుచున్నాను, మనస్సుతో ఆలోచించిని, బ్రతికి హాయిగా ఉన్నసంగతి చూచు

చున్నాపు గదా అనెను, ఈ మాటలు విని వాక్కు సిగ్గు పడిపోయెను, తలవంచు కొనెను, గర్వము ఏడి, ఓడిపోయితి నని తలంచి మరల శరీరములో ప్రవేశించెను.

ఈ సారి సేత్రములు గర్వించెను, వాక్కుతో దానికి యుద్ధము జరిగెను, సేత్రమునైన సేను లేనియడల ప్రవంచము అంతయు ఆంధకారమయి ఉండును, సేను చూచినగదా కార్యములు ఆన్నియు నెరవేరుట, వాక్కు వోడి పోయినది, సేసే గొప్పదానినని మొరు ఈసారి అంగీకరించక తప్పదు. అని సేత్రము నుడివెను, తన విషయము ప్రమాణము చేయు ట్లకై సేత్రములు శరీరమును వడలి వెడలిపోయెను, కానిప్రవంచములో అంధుయ లేరా ? జీవితము హాయిగా గడిపోవు చుండెను, ఒక సల, రెండుసలలు, ఒక సంవత్సరము గడబి పోయెను, శరీరమునకు ఏగతి పట్టినటో చూడవలెనని సేత్రములకు కోంక కలిగెను, శరీరమును చూచి సేత్రములు ఆశ్చర్యవడెను, “ సేను లేకపోవుటచే సీమ చాలా యిబ్బంది కలిగినది గదా ? చాలా కష్టములు అనుభవించి యుండురు ” అని సేత్రములు నుడివెను,

“ ఏలాటి యిబ్బందిగాని, కష్టములుగాని కలుగలేదు, సేత్రములతో చూడలేదుగాని, చెవులతో విన్నాను, నోటి తో మాట్లాడితిని, హాయిగా బ్రతికి ఉన్నాను, మనస్సుతో ఆలోచనములు గావించితిని ” అని శరీరము జవాబుళ్ళచ్చెను. ఈ మాట విని సేత్రములు మంగల శరీరములో ప్రవేశించెను, ఈ విధముగా సేత్రములకు గర్వభంగము కలిగెను,

నేత్రిములకు సమాపమున నున్నటి చెవులు. అహం కార విషయములో తీసి పోవునచి కావు, కాఁ ఆడంబరము కొంత తక్కువ. అందరి కండ ఎయిటు నేత్రిములకు ఆపమానము కలిగెను. “ ఈసారి నాగోవ్యతసము చూసించెసనని ” చెవి తలాచెను. అది నిశ్చబముగా శరీరమును వీడి వెడలి పోయెను. శరీరము బినశేదు. చెవిటిడై పోయెను కాని దానికి నష్టమేఖియు లేదు. చెపులికూడ ఒక సెల, రెండు సెలలు, ఒక సంవత్సరము వేచియుండి తిగివచ్చేను, నుండర మైన శరీరమును గాంచి “ ఆ ఏమటి ? నీవు ఇంకను ఇటు లనే ఉన్నావా ? అయితే నేను కూడ ఓడిపోయినట్టేనా ? ” అనెను. “ చాలా రోజులకు తిరిగి వచ్చిని, మిందరు బాగుగానే ఉన్నారే ” అని చెప్పేను. “ బాగుగానే తున్నాయి, చెవులతో బినశేక పోయినాము. చెత్తుడు సంధించినది. కాని కండతో మాచితిపు, నోటితో మాట్లాడి తిని. మనస్సుతో ఆలోచుచితిని హాయిగాబ్రాబ్రికి ఉన్నాను ” అని శరీరము జవాబిచ్చేను. జవాబు విని చెవులు ఆపమానము భరించశేక పోయెను. అది మరల శరీరములో వృవేశించెను.

మనస్సు ఆలోచించు చుండును, విచారణలు సల్పి చుండును, చెవులు, నేత్రిములు, వాక్కు ఇవన్ని గొప్పవి కానేకావు, గొప్పవి కాబాలవు. నేను, ప్రాణము మాత్రిమేనిలిచి యున్నాము, పౌరీణమునకు ప్రిమి వని.ఉన్నది ? అది గొప్పది కాదలంచుట వృథా. మనస్సు శరీరమును వడలి

వెడలి పోయెను. అది శిశు జీవితము వాటిది. అది బ్రతికి యుండుటయొగాక నుఖుముకూడ యుండును.

మనో వృత్తులు అస్థుమైనవి. శక్తి అసంపూర్ణమైరది. కాని దినములో హాయిగా గడచుచుండెను. మన స్నేహిక సంవత్సరము బయట గడపి తిరిగి వచ్చేను. ఓహళో సేను టెకపోయినా శరీరము హాయిగా ఉన్నదే, ఏమిటి దీని మజా! విచారము లేదు, దిగులులేదు, శరీరము ధివ్యముగా ఉన్నది? ఆయితే ఎవరుగొవ్వు? అని తలంచెను, ఏదిగొవ్వు దియో ఇంతవరకు ఎవరును నిర్దయించ లేదు. “ ఏమోయ్, సేను తిరిగి వచ్చితిని, మిందరు హాయిగా బ్రితికిమేంగ్నారే? మిందరును మహా నుఖంగా సే రోజులు గడవు చున్నారా? ” “ఓ, మహా మజాగా రోజులు గడవు చున్నాము. దిగులు, విచారము ఏమియు లేదు. శిశువులవలె ఉన్నాము, నుఖ సంతోషములకు లోటులేదు. కండ్లతో చూచితిమి, చెన్నలతో వింటిమి, నోటితో మాట్లాడితిమి, హాయిగా బ్రితికి ఉన్నామని చూచుచు సే ఉన్నావు గదా” అనెను. జవాబు విని మనమ్ముకూడ సిగ్గుపడి శరీరమలో ప్రావేశించెను. కాని ఎవరు గొవ్వువారో ఇంతవరకును నిర్దయము కాలేదు.

ప్రాణము ఇంతవరకు నిశ్చయముగా ఉండి చూచుచుండెను. ఎవరేమి చేయడురా అని తైర్యము వహించి ఉండెను. తాను అన్నిటి కంటే గొప్పదని తనకు తెలియును. అది లేని యడల శరీరము బ్రతుక జాలదు, ప్రాణము బలము

కలిగి ఉన్న ప్రడే కండు, చెవులు, వాళ్ళు, మనస్సు తమ తమ శార్యములను సెర వేర్చొన గలను. ప్రాణము సమ స్తుతి శరీరము నందు వ్యాపించి నిశ్చబ్దముగా తన శార్యములను గావించు కొనునుండును, చేతులను, పాదములను, కండును, చెవులను, వాళ్ళను, మనస్సును, సమ స్తుతమును పట్టుకొని యుండును, సమ స్తుతమును పోషించు చుండును. వేలు, లక్షల సరములలో సూత్క్రూ సరములకు సహః ప్రాణశక్తిని సమ కూర్చుచుండును. ప్రాణము గుండెలలో రక్తమును చలింప చేయును, ప్రాణము నిశ్చాయస ప్రశ్నాయసముల ద్వారా జీవన శక్తిని నిలిపి యుంచును, ప్రాణమే అన్నిటికిని ప్రాణము, అన్నిటికంటే గొప్పది.

అందరి ఆహంకారము తగిన పిమ్మట తొను శరీరము నుండి వేరై పోవుటకు ప్రయత్నించు చుండెను. కండు, చెవులు, వాళ్ళు, మనస్సు అన్నిటియొక్క ఆసనము కదుల జాచ్చెను. అన్నిటికి ప్రమాదము సంధించనుండెను. బల శాలియగు గుర్రిము కొరడా డెబ్బి వలన తన బంధనముల నమ్మటిని త్రైచుకొని పారిపోవ ప్రయత్నించినటుల మనస్సు ఇంద్రియములు అను వగ్గములను త్రైచుకొని ప్రాణము శరీరమునుండి పెడలిపోవ సంసిద్ధ మాయెను. మనస్సు, వాళ్ళు, కండు, చెవులు ప్రమాదము సంధించ నున్నదని భావించి పరుగిడిపోయి ప్రాణముయొక్క పాదములపై బడి “ పోవలదు, శరీరమును వడలి పోవలదు. నీవే గొప్ప దానవు, మా అందరికంటే నీవే గొప్పదానవు, నీకే జయము” అని

ప్రారించు కొనెను, సీవు మాతు రాజువు, సీబేవించు వల్ల నే మేముజేవించియున్నాము, సీబలమునుండి యే మాతుబలములభిం చుచున్నది ” అని మనస్సు, ఇంద్రియములు సనుస్వరముతో వేదుకొనెను, సీ జయమువల్లనే అండలక్షింజయము కలుగు చున్నది. తేనెటీగల రాణి తేచినయడల తేనె టీగలన్నియు తేచిపోన్నను, రాణి కూరుచునిఊడినయడల అన్నియు కూరు చుని ఉండును, ఆటులనే మేముకూడ సీతోకూడ శరీరము నుండి తేచిపోదుము, శరీరములోనికి తిరిగి వచ్చుచుండుము. అవిఅన్నియు ప్రాణమును పొగడి, కీర్తించి, అభయము కోరెను. “ పార్మిష్టా సీవే ఆగ్నివి, సీవే తేజము, సీవే వృజావతివి, సీవే సులపై శక్తివి సీయందే ఈ రిశ్యబ్రిహోస్మిం దము వృత్తిష్టింప బడి యున్నది. తలి పిలులను రక్షించి నటుల సీవు మమ్ములను రక్షించుచూన్నావు.

పిమ్మట వాక్కు ఇటుల నుడివెను. “ వాక్కుకిచే అందరిని ఓడించి విశేష ధనమును గడింతును. అందువలన బుఘులు నన్ను “వసిష్ఠ” అందురు. సేను వసిష్ఠ నయినచో సీవు కూడ వసిష్ఠవే, నాశక్కి నాతు సీనుండి లభించినదే.”

సేతుములు ఇటుల నుడివెను. “ సేను జాగ్రతగా నడచిన యడల వృజిలకు వతనమనుగాని, ఆవదలు గాని ఎన్నదు సంభవించవు, అందువలన బుఘులునన్న “వృత్తిష్ఠ” అందురు. ఓ పార్మిష్టా, సేను వృత్తిష్ఠ నయినచో సీవును వ్రతిష్ఠవే, నాతున్న శక్తి సీనుండి లభించినదే.”

చెవులు ఇటుల నుడివెను. “ నా సహాయముతో వృజిలు వేదములు విని చిద్యాంసు లగుచుండురు, విద్య వలన

ధనము గడించుచుందురు. అందువలన బుఘలు నన్ను “సంపదు” అందురు. సేమ సంపద అయినచో నీవు కూడ సంపదవే, నాకు నీనుండియే ఈ క్రితి లభించినది.”

అంత్యమున మనసు ఇటుల నుడివెను. “ నేను అంద రికిని ఆశ్రయమై ఉండుటచే బుఘలు నన్ను “ఆయతనము” అందురు. నేను ఆయతనము నైన యడల నీపుకూడ ఆయతనమే, నా ఈ క్రితి అంతయు నీనుండి లభించినదే.”

[ప్రాణము అందరి ప్రోత్సహములు విని సంతోషించెను. తాను అందరి కంటె గొవ్వుదాశనని అందరుగ్రహించినందుకు విశేషముగా తృప్తి జెండెను. మనము మనలను కండ్లు, చెవ్వలు, మనస్సు అని నుడువము, [ప్రాణము అనియే అందుము, మనలను చూపించు నవుడుకూడ పార్చించునపు ప్రధాన ప్రానమైన రొమ్మువై చేయివేసి “గేను” అని చూపించుము. ప్రీజలకు ప్రాణమే మహాత్మరమైనది. పార్చించే ఆత్మ. ఈ పార్చించ క్రితివలన ఇంద్రియములు మనస్సు, బుద్ధి, నడచుచున్నవి. ధ్యాన సమాధుల ద్వారా యథార్థమైన ఆత్మ జ్ఞానము లభించుచున్నది.

జాలా పుత్రుడు సత్యకాముడు గోత్రులి అనువారికి [ప్రాణమును గురించిన ఈ కథ వినిపించి ఇటుల నుడివెను. “ ఈ కథ వినిన యడల శుష్టు కాష్టములు నహా చిగుర్చును, నవ నవ రూపము ధరించును. బుఘల వాక్యములు సత్యవాక్యములు.

ఇంద్రుని తపస్స

—(०)—

“ జనన మరణములు లేని, పావశ్శాయములకు అతీ త్వమైన, తుట్టిచొసలు, కోకతాపములు లేని, శాశ్వత ఆత్మను గృహింప గలిగిన యడల కోరికలు అన్నియు, సర వేరును, సకలసుఖములు లభించును ” అని ప్రజావతి నుడి వెను,

దేవతలు, ఆనురులు ప్రజావతిమాట చిని ఆనందమాలో గంతులు వేసిరి. “ ఓహాఁ, మంచి మార్గము దౌరికినదని సంలోషించిరి. ఆత్మనుగురించి తెలుసుకొన వలయును, ఆట్లు తెలుసుకొన గలిగిన యడల మనకు ఆసాధ్యమైనది మరి ఏముండును ? ” ఆనురులు ఇట్లు తలంచెను—

—ఆత్మను గురించి గృహింపగలిగిన యడల మనము అజేయము, మనలో యుద్ధము చేయువారు మరైవరు ఉండరు, స్వర్గమర్యముల నన్నిటిని జయించి మనము మానవ దేవతలపై ప్రభుత్వము చేయుదము. నమస్త ధనధాయ్యములను నునము వశవరచుకుని నుఖవడెదము, మనము ఎట్లి కష్టములు భరింపవలసిన పనిలేదు, చిరకాలము ఆనందముతో, రోజులు గడువగలము ” అని ఆనురులు తలంచిరి.

దేవతలు ఇట్లు తలంచిరి— “ మచిది, ఆత్మను గురించి తెలుసుకొన గలిగినయడల మన ప్రభుత్వమే శాశ్వ

తమగా నిలచియుండునే, దుఃఖముగు, కష్టములు మనలను బాధింపజూలవు. అనురులు మన వైన ప్రభుత్వము చేయగోరు చున్నారు. మనము ఆత్మను తెఱుసుకొన గలిగిన యడల వారు ఇక తల యొత్తుజాలరు, మనము వారిని అణచియుం చెదము.”

దేవతలు, అనురులు ఉథయ పక్కముల వారును ప్రజా వరిపట్టకు పోయి ఆత్మజ్ఞానమును పొందవలయునని నిర్ణయిం చుకొనిరి. కాని బ్రహ్మ అంత సులభముగా ఆత్మజ్ఞానమును వృసాదింపరు, ఆయన వద్దకు పోయి కలోర బీహ్రమచర్య మును అవలంబించ వలయును, నేవా శుక్రూర్మలద్వారా ఆయనను సంతోష పెట్టవలయును, అట్లయిన యడల ఆయన ఆత్మజ్ఞానమును ప్రసాదించురు.

దేవతలు దేవరాజగు ఇంద్రుని పంచుటకు నిర్ణయించు కొనిరి, అనురులు అనురరాజగు విరోచన సే సంపుటకు నిర్ణయించుకొనిరి.

ఈక శుభదివమున ఇంద్రుఁడు, విరోచన యజ్ఞకాషాయులతో ప్రజాపతి ఆశ్రమమున వృవేశించిరి. దేతలు, అనురులు ఉథయులు ప్రజాపతి సంతోసము, ఆశారణముచేత ఇంద్రుఁడు, విరోచన ఇద్దరును సోదరులు. సోదరులు ఇద్దరు ఆత్మజ్ఞానమును పొందుటపు తండ్రిగారి ఆశ్రమముకు పోయి శిష్యులు బ్రాందములో చేరిరి. కాని వారు అచ్చట్టి ఏ ఉద్దేశ

ముత్తో పోయినది ఇంద్రుడు విరోచనకుగాని, విరోచన ఇంద్రునకుగాని తెలియ చేయలేదు.

ఇంద్రుడు, విరోచన ప్రజావతి సేవచేయు చుండిరి, యజ్ఞకాషాయములను సమకూర్చుచుండిరి, హోమము, పూజ, ఆరాధనములకు కావలసిన సామగ్రిని సంపాదించు చుండిరి, తాము పవిత్రీ బ్రహ్మాచర్య వృత్తమును పాలించు చుండిరి.

ఈ విధముగా సంవత్సరములు గతించిపోవు చుండెను, కాని ఏ ఉద్దేశముతో వారు అచ్చటికి వచ్చినది ప్రజావతి ఒక్కసారి అయినను వారిని ప్రశ్నించలేదు. ఇంద్రుడు, విరోచన ఓపికతో నిలువబడిఉండిరి. [బ్రహ్మజ్ఞానమునుభోగించమని ప్రజావతిని తొందర పెట్టలేదు. ఆయన సేవ శ్రీద్రతో భక్తితో చేయుచుండిన యడల ఆయన సంతోషించి బ్రహ్మజ్ఞానమును ప్రసాదించ వచ్చునని నమ్మించుండిరి.]

ఈ విధముగా ఒక సంవత్సరము రెండు సంవత్సరములు, వస్త్రండు సంవత్సరములు కూడ గడచి పోయెను, ఒక యుగము కూడ గతించిపోయెను. రెండు యుగములు గతించిన పిష్టుటు ప్రజావతి ఇంద్రుని, విరోచనుని ఇటుల ప్రశ్నించెను—“బిడ్డలారా, మిారు రాజ్యమును. బశ్చర్య ములు, భోగభూగ్యములను విన్నరించి; ఇచ్చటికి వచ్చి దేని కొరకు మిారు ఈ కరిన ప్రతములను పాలించు చున్నారు? ఏ ఉద్దేశముతో మిారు ఇంత శ్రద్ధాభక్తితో నాసేవ చేయు చున్నారు? ”

ఇంద్రుడు, విరోచన ఇటుల నుడివెను— “ ఆత్మను తెలిసినినయడల ఎట్టిదుఃఖ కష్టములు ఉండవనియు, సకల కోరికలు శేరఁకేననియు తమరు నుడివి యుంటేరి, అందు వలన తమవద్ద ఆత్మజ్ఞానమునుపొందుటకు వచ్చితిమి, తమరు మాతు ఆత్మజ్ఞానమును ప్రసాదించి కృతార్థులను చేయుడు ”

ప్రజావతి మిక్కిలి సంతోషించెను. తన బిడ్డలు ఆత్మజ్ఞానమును సంపాదింప కోరుచున్నారు, ఇంశ్కంటే ఆనందాయక్కొన విషయము మరేఖిగలదు ? ఇంద్రునాను, విరోచనునాను ఇటుల ఉపదేశించెను— “ సేత్రీములలో ఎవరిని చూచుచున్నారో, ఆయనయే ఆత్మ ? ”

వ్రాజావతి మాట విని ఇంద్రుడు, విరోచనుడు మరల ఇటుల నుడివెను— “ సీటిలో చూచినయడల ఒకరిని చూచుచున్నాము, మరల అద్దములో చూచినను ఒకరినే చూచుచున్నాము, వీరిలో ఏది ఆత్మ ? ”

ఇంద్రీడు, విరోచనుడు చేసిన ప్రశ్న విని ప్రజావతి మిగుల విచారించెను. వారు ముప్పది సంతృప్తములు కలోర బ్రిహ్మాచర్యుమును అవలంబించినను వారి బుద్ధి నిర్మలము శాలేదనియు, వారు ఆయన ఉపదేశ సారమును గ్రహించ లేదనియు ఆయన తలం చెను, ఆయన నుడివిన ఉపజ్ఞేశ సారము. “ ఎవని తేజస్సు, తేక జ్ఞోతి సైత్రముల ద్వారా అనుభవించ నగునో, ఎవని వెలుతురు వలన సేత్రీములకు

వెలుగు కలుగుచున్నదో, ఆయనయే ఆత్మ. కాని ఇంద్రుని, విరోచనుని మనిషులో ఆ భావారము వృజేశించ లేదు. “ సైత్రముల ద్వారా ఏ ప్రతి బింబము అనగా సీడ చూడ నగునో, ప్రజాపతి దానినే ఆత్మ” అని నుడివి సటుల వారు గ్రహించిరి.

ఇంద్రునకు, విరోచనునకు దాని భావమును స్పష్టముగా తెలియు జీయుటకు వృజాపతి మరల ఇటుల ఉన్నిటి దేశించెను.

— “జక సీటిప్పాతను తీసుకొని రమ్మన్. కానిలో చూడుడి. ఏమి చూచుచున్నావు” అని ప్రశ్నించెను.

“ మా స్వరూపము — అనగా ముఖము, ముక్కు, కండ్లు, చెవ్వలు, తల, గడ్డము. ఇవి అన్నియు చూచు చున్నాము” అని నుడివెను.

“ మంచిది, ఇప్పుడు తల, గడ్డము క్తిరించుకొని ఈ చెట్ల బెరకును విడనాడి మంచి వస్తుమును అంగీయును ధరించి రమ్మన్ అనెను,

ఇంద్రుడు, విరోచనుడు గురు ఆడేశమును పాలించిన పిష్టుట ప్రజాపతి మరల ఇటుల ప్రశ్నించెను. “ మరల ప్రాతిలో చూడము” అనెను. చూచుచుండగా ఈసారి ఏమి చూచుచున్నావని ప్రశ్నించెను.

“ మా స్వరూపమునే చూచుచున్నాము, కాని వరి మభ్రముగా, నిర్గులముగా నున్న ముస్తులను ధరించిన స్వరూపమును చూచుచున్నాము” అనెను.

“ చక్కగా చూడుడి ఏది చూచుచున్నావో ఆదియే ఆత్మ ” అని వృజావతి నుడివెను.

వృజావతి యాసారి విషయమును స్పష్టముగా తెలియ జేసినారు గనుక మనము చక్కగా గ్రహించితిమి. ఈసారి మనము వెళ్వచ్చును ” అని తలంచిరి.

ఇట్లు తలంచి వృజావతికి సాట్టాంగ ప్రకామములు అర్పించి పెడలి పోయిరి. ఇద్దుగ్గిడు తన స్వర్గ రాజ్యమున ఈను, విరోచనుడు తన రాజ్యమునకును పోయిరి.

కాని ఈసారి కూడ వారు సరిగా గ్రహింప లేక పోయిరి.

సిటీలో కనువడుచున్న ఈ దేవాముయొక్క చాయనే వారు ఆత్మయని తలంచిరి, ఆనురులు భోగములను అనుభ వించువారు నుఖ సంతోషములను అనుభ వించుట, ఐశ్వర్యములతో తులతూగుట వారి పరమోదైశ్వరు. అందువలన విరోచనుడు సంతోషించెను. అనురులతో ఇట్లుల నుడివెను.

“ సాదరులారా! వృజావతి ఇట్లుల నుడివెను. ఈ దేవామే ఆత్మ, దేవామునకు నుఖము కలుగునటి వృయస్సుములనే చేయుచుండ వలయును, దేవాము కొంతకాలమునకు నశించి పోవును. ఇప్పుడే సమయము కనిపెట్టే మనమునుఖము అనుభ వింతము ”

విరోచనుని ఆదేశాను సారముగా వారు సాంసారిక నుఖములలో మదోన్నత్తుత్తులైరి. తము నుఖము కొరకు ప్రజా పీడనము గావింప జొచ్చిరి.

కాని స్వర్గ రాజ్యములో వృవేశించు మార్గమునండే

ఇంద్రుచి మనస్సులో ఘోర స దేవాము ఉదయించెను. ఆయన ఇటుల తలాచిరి “ మాకు పొడుగు గడ్డము, తల పెంటుక్కలు ఉన్నవువుకు మా భాసు ఇక విధముగా కను పించెతా, గడ్డము పొడుగు వెంటుక్కలు క్రత్తిరించుకుని, చక్కని దుస్తులను ధోంచినవుడు మా నీడ అద్దములో మరి యొక విధముగా కానుపించుచుస్తుది ఆత్మకు ఎట్టి మార్పు కలుగదని పెన్నల వలన విటిని. అట్టులైన యడల యా దేవాము ఆత్మ ఎట్లు కాగలదు ?

ఇంద్రుకు జేవత్, అందువల్స వినోచనునివలెసంసార భోగములనే జీవతము కు పరమావధిగా అంగీక గించలేదు, యథార్థ జ్ఞానము కొరకు అయిన మనస్సు వరితపించెను.

స్వీరాజ్యముచ ప్రశ్నాచిన పిమ్మట దేవతలు ప్రశ్నించిరి. “ జేవరాణ ! ప్రభావతి వద్ద ఏమి సేర్పు కొంటిరి ? మాకు కూడ సేర్పుదు ?

ఇంద్రుడు నమాభానము చెప్పెను. “ సోదదలారా ! ఆత్మ ఆనగా ఏదియో బానిని తెలిసి కొంటినని ప్రభమ మున తలంచితిని, కాని నామనస్సులో సందేవాము కలిగినది. ఇంకను సరిగొ గ్రహించలేదు. సేచు మరల ప్రభావతి వద్దకు వెళ్లవలయ్యును.”

ఇంద్రుడు మరల యజ్ఞకావ్యములు తీసుకుని ప్రభావతి వద్దకు పోయెను. ప్రభావతి ఆశ్వర్యఃచెను ఏమి ఇద్దా ! మరల వచ్చితివేమి ? అని ప్రశ్నించెను

ఇంద్రుడు తనకు కలగిన సందేవామును గురించి తెలియ పరచెను. ప్రభావతి నొరల నుహివెను. “ నఱ,

మంచిది, సేను సేక్కెదను, మరల నీవు ఆశ్రమములో మహావ్యాధి రెండు సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యము పాలింప వల యొను. నీ మనస్సు నిర్గులము కాలేదు, మనస్సు నిర్గులము కాని యడల ఏమియు గ్రహింప జాలవు. అందువలన మరల మహావ్యాధి సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్య ప్రతమును అవలం బించి ఉండవలయును, ”

ముఖ్యదిరెండు సంవత్సరములా ! అబ్బో చాలాదిన మఁతే ! కాని ఇంద్రుడు వదలిపెట్టలేదు, ఆయన ఆత్మజ్ఞాన మును సంపాదించుటకు సంకల్పించు కొనెను. ఆయన మరల ఆశ్రమములో బ్రహ్మచర్యమును అవలంబించి యుండుట తను, గురువుగారి సేవ చేయుటకును, ఆరంభించేను.

ముఖ్యదిరెండు సంవత్సరములు గతించిన విమ్మట ప్రజాపతి ఒక రోజున ఇంద్రునకు ఇటుల నుడివెను—“ రెండు సారులు అయివది నాయగు సంవత్సరములు నీవు బ్రహ్మచర్య మును అవలంబించి ఆశ్రమమునందు ఉంటివి, ఈ సారి నీమ నస్సు నిర్గులమై ఉండవచ్చును, ఈసారి నీవు ఆత్మతత్వమును గ్రహింపవచ్చును. ” దేవాము నిద్రించునవుడు స్వాప్నములో మేలుకొని ఉండునదియే ఆత్మ. ”

ప్రజాపతి మాట విని ఇంద్రునకు సంతోషము కలిగెను. “ ఈసారి గ్రహించి యుండవచ్చును, శరీరము ఆత్మ ఎట్లు కాగలదు ? దానికి జననమరణములు ఉన్నారి, వరివర్తనము ఉన్నది. నిద్రవిషయము ఆలోచింప నగును—మనము

నిండించు సమయములో దేవాము శవమువలె పడియుండును. ఆ పరిషత్తులలో స్వవ్యము నందు కూడ ఒరు భుజించు చుండురు, పెహరించు చుండురు, ఆర్ధ్యములు ఆచరించుచుండురు, చూచుచుండురు. అదియే ఆత్మ, దేవాము కాదు.”

ఇటు తలంచి ఇంద్రుడు వ్రీజావతికి నమస్కరించి వెడలిపోయెను. కొన్ని దినములు గడిచిన పిమ్మట మరల ఆయనకు సందేహము కలిగెను. “ ఆత్మకు శోకతాపములు దుఃఖ భయములు లేవని విని యుంటేని, స్వవ్యములో ఎన్ని యో శోకములను, ఎన్ని యో భయములను అనుభవించుచున్నాము. కొన్ని సారులు ఏడ్చుచుండుము. అట్లయిన చో స్వవ్య వురుషుడు ఆత్మ ఎట్లు కాగలదు.?

సందేహము కలుగుటచే యజ్ఞ కాపములను చేసిడి కొర ఇంద్రుడు మరల ఆక్రమమ్యా వ్రీహించెను. “ ఏమి, ఇంచొరి మరల వచ్చితిపేమో ? మరల సందేహము కలిగినదా ? అని ప్రజావతి ప్రతిష్ఠించెను.

ఇంద్రుడు ఇటుల జవాబిచ్చేను. “ అవును, నాయనానా సుధేహము ఇంకను తొలగి పోలేదు, సేను ఇంకను సరిగా గ్రహింపలేదు. ఇంద్రుడు మరల తనకు కలిగిన సందేహ విషయము ప్రజావతి విని, ఇంద్రునకు కలిగిన జ్ఞాన దాహమునకు ముచ్చుకుని “ నాయనా ఇంద్రా ! సీత మరల సుధేహము కలిగినందుకు సంతోషము. సీత ఆత్మ జ్ఞాన మును ప్రసాదించెదను, కానీ మరల ముప్పదిరెండు సంవత్సరములు బ్రహ్మాచర్యమును అవలంబించి ఉండవలయ్యును ” అని నుడివెను.

ఇంద్రుడుగాక మరి ఒకటు అయిన యిడల “ చాలు బాబు.. అని శలపు తీసుకొన ఎంసినటే, కాని ఇంద్రుడు పట్టు దల గలవాడు. దీక్షో పరతంత్రుము, బ్రహ్మజ్ఞానా సత్తుడు.. అందుడలని ఆయన ఏమాత్రమై భయపడక మరల ప్రిజా వతి ఆశ్రప్మముపటు పోయి బ్రహ్మాచర్య పాలనచేయుచు, గురువుగారి సేవ గావించుచుండెను,

ముఖ్యదిరెండు సంవత్సరములు పూర్తి అయినపిమ్మట ఒకరోజున ప్రిజావతి ఇంద్రునికు ఇటుల బోధించెను— “ సాయనా ! దేవాము నిదిర్చి చు చున్నటుడు స్వయమ్ము చూడనివాడు.. , నిద్ర్చి .. ఎదును ప్రసన్నత నట్టముకాసివాడు, ఆశ్నే ఆని గ్రహించుటాను.. ”

96 సంవత్సరముల పిమ్మట ఆత్మ విషయము గ్రహించి చిత్తిననియు, సాధన సార్థకమైన దనియు ఇంద్రునికు తలంచి ప్రజాపతికి ప్రణాసుల్లి వెడలిపోయును.

కాని ఆయన సందేహము ఇంకను నివారణ చాలేదు. “ ప్రిజావతి యాసారి ఎవరి విషయము చెప్పేవో, ఆయన స్వయమ్ము సమయములో ఈవమువలె చైతన్య హీనుడు, ఆయన ఉన్నాడో, లెడో, విక్యబ్రహ్మాడము ఉన్నదోలేవో, అను జ్ఞానము ఆయనకు ఉండదు. ఆ న్న చైతన్య మయిషైనది, అం జ్ఞానవలన ఇదికూడ ఆశ్నే కాజాలదు.” అని తలంచెను.

వెంటనే నూరల ప్రజాపతి ఆశ్రమమునకు పోయెను.
“ ఏమి, ఇండ్రా ! 96 సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యము అవ
లంబించినను నీకు ఆత్మజ్ఞానము కలుగలేదు. ఇంకను నీకు
సందేహమున్నదా ? ”

“ చిత్తము, ఇంకను సందేహము తొలగి పోతేదు,
ఆత్మ ఎట్టిదో గ్రహింపతే పోయితిని ” అని ఇంద్రుకు
సుధివెను.

ఇంద్రునికి కలిగిన సందేహ విషయము విని ఆయన
ఆత్మజ్ఞాన మార్గమున అధికదూరము అగ్రగండాయెనని
గ్రహించెను. ఇంకా తొలదికాలము బ్రహ్మచర్యమును అవ
లంబించిన యడల మనుస్సును ఆవరించియున్న కల్పిషము
తొలగి పోవుననియు, ఆయనకు ఆత్మజ్ఞానము లభించుననియు
తలంచెను, ఆయనఇంద్రునితో ఇటులనుడివెను—“నాయనా,
నీసందేహము సరియైనది. ఆత్మఎట్టిదో నీవు ఇంకను గ్రహిం
పతేణున్నావు. కాని ఇకను విశేషమైమ పడవలసిన పనిలేదు.
నాలుగు సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యమును పాలించిన
యడల నీవు సమస్తమును గ్రహింపగలవు. ”

ప్రజాపతి మాటలువిని ఇద్దుకు శాంతచిత్తుడాయెను,
నాలుగు సంవత్సరములే కదా ! సామూస్యమైన విషయము.
96 సంవత్సరములు బ్రిహ్మచర్యము పాలింపగా ఈ నాలుగు
సంవత్సరములు కష్టమా ? అని తలంచెను. నాలుగు సంవ

త్వరములు వూర్తి అయిన తోటనే ప్రజావతి ఒకరోజున
ఇంద్రునశు ఆత్మజ్ఞానాధును పుస్తాదించెను

“ బిడ్డా; ఇంకాలము శరీరముహు, మనస్సును ఆ న్ను
అనీ గ్రహించితివి. అందువలన నీవు ఏమయ్యుగ్రమీపబాలక
పోయితివి. జనన, పూరణముఁ, బొధలు—ఇవి ఆ న్నియు
దేవామనశు చెందివి. సుఖ, దుఃఖ, భయముఁ మనస్సు
నశు చెందినవి. ఆత్మకు పీటితో స బండిము లేదు. ఆత్మ
దేవామనందుణి, దేవామ నందుగల అంగప్రాణంగములు
ద్వారాను, మనస్సు, బుద్ధి ద్వారాను సకల కార్యములు
నెరవేర్పు కొనుచుండును. ఆత్మకు ఆదితేదు, అంతములేదు,
ఆయన చిరచైన్నే మయుడు, చిర ఆవందమయుడు.

ఇందుకై సాంసారిక ముఖమాల కిషయ్యై తెలును
కొనుటకు వచ్చియుండే. సూర్య న వస్తున్నాడు సాధన
చేసిన పిమ్మట అనంత ఆందస్తుమ్మాని తే సికొని స్వర్గ
రాజ్యమును ప్రవేశించెను.

దేవతలు బ్రహ్మాను దర్శించుట

— १(०) —

పూర్వకాల మన దేవతలు, అనురులకు గౌపు
యుద్ధము జరిగెను. ఇట్టి యుద్ధములు వారిలో సర్వదా
జరుగుచునే యుండును. అనురులు వరమేళ్లుని మంగళ
మయ నియమములను అగ్గికరింపురైరి. వారు ప్రిపంచ
సృష్టిని తలక్రిందులు చేసి, దేవతలను స్వర్మమునుండి తరిటు
పైచి, మానవులపైన, ప్రవంచముపైన ఎన్నియో అత్యార్థి
చారములను గావిచి, తమ ఇచ్చ వచ్చినటుల సమస్తమును
భగ్యము చేసి, కొన్ని సలములలో నూతన సృష్టిని జేసి
తాము భోగ భాగ్యములను అనుభవించునుండిరి. వారికి
యజ్ఞములు లేవు, ధర్మములేదు, ఏ దేవతలేదు, తశ్చర్యరుడు
లేదు, తామే తమతు సర్వస్వయము. తమ పార్ణిణి పూజయే
తమతు శ్రేష్ఠమైన పూజ | ఆ కారణముచేసే వారిని అనును
లందురు. వారు దేవతలను కారచింపరు. దేవతల దైవ
మను, వరమేళ్లుని, బుయములు బ్రహ్మా నానుమతో పూజిం
చిన వానిని, ఆదరికండె గౌపువానిని, అందరికిని కర్త
అయిన వానిని, సకల శక్తికి మూల శక్తిని గురించి ఏము
యు ఎక్కగరు, వారు ప్రవచమునకు వరమ శత్రువులు.

ఉపనిషత్తులలో వరింపబడిన ఆ మహాత్మర బ్రహ్మా
విమయము దేవతలను కూడ తెలియదు. దేవతలు కూడ

తామే గౌప్యవారని తలం చెంపివారు. కాని దుష్టాత్మకైలు అనురులు ఎచ్చుటనుండి జన్మించినో ఎవరికిని తెలియజున్నది. ఫిరితో దేవతలు నిర్వహించ లేవన్నారు. దేవతా, అనురుల యుద్ధములో అప్యాడప్యాదు దేవతలే ఓడిపోవు చుండిరి.

బ్రహ్మాను అనురులుగాని, దేవతలుగాని ఎనుగరు. బ్రహ్మా అందరిని ఎరుగుచూరు, ఆయన సృష్టికర్త. ఆయన అందరిని పాలించును, అందోని ధ్వంసము చేయును. ఆయన సర్వమయుడు, సర్వశక్తి మంతుడు, ఆయన పరమదేవత, పరమనియంతి. ఆయన ఈ నిఖలభూపనమునుదు వ్యాపించి, సచున్నమును అతిక్రమించి విరాజిల్లు చుండును.

ఈ దేవానురుల యుద్ధములో బ్రహ్మా దేవతలకే జయము కలిగించు చుండును. పరమేశ్వరుని కార్యములు గావించుట చేతనే దేవతలు పరమేశ్వరునకు ప్రియపాత్రులైరి. ఔర్ధ్వమున ద్వ్యాలోకము, నిమ్మతలమున భూలోకము, మనక్కు పృథివి, మద్య అనంత గ్రహముత్తములతో పూర్ణమైన అంతరిక్షము — ఈ సమస్తసృష్టిని రక్తించుట, పాలించుటయే దేవతల కార్యము. అందరికి మంగళను సమకూర్చుటయే దేవతల ప్రతము. కాని అనురులను తరిమివేయని యడల వారి అత్యాచారముల వలన అగ్ని, వాయవు, సూర్యుడు — మొదలైన వారేవరును తమతను కార్యములను నెరవేచు కొనటలేదు, బుఘులు వేదములను పరింపజాలరు, రాజులు రాజ్యపాలన చేయజాలరు, ప్రజలు నిశ్చింతగా జీవి

తములను గదువ జాల తుండ్ర రు, సృష్టికి నియమ నిరుద్ధ
కార్యములు గావించుటయే అసురుల ధర్మము ! ఆందువలన
దేవరాజు ఇందుర్పు పిడుగుతో సర్వదా యుద్ధము చేయ
వలసి యుండెను, అసురులను అంచిపేసి సృష్టిని రక్తించు
వాచు ఇందుర్పు కూడ వారెవరు ? శత్రువురమును ఆక్రీమిం
చుట, శత్రువులతో యుద్ధము చేయుట, శత్రువుల నగద
మును కొల గొట్టులు, సగరమును ధ్వంసము చేయుట, ఈ
కార్యములు ఒక వెపున ; — వారియుక వైపున, భక్తులగు
రాజుల కొనకు, ఖుషులా కొరకు సగరములను నిర్మించుట,
వంతెసలను కట్టుట, మేఘమును పిడుగుచేత బోధులు చేసి
ప్రిపంచములో శీతలపారిని ప్రాంప చేయుట, ఇవియే
ఇంద్రుని దైవిక కార్యములు. ఇంద్రుకు ప్రసాదిం
చిన వర్షము వలన సస్యాలు పాడును, గడ్డి మొలచును.
తత్పరితముగా రాజులు, ఖుషులు దన ధాన్యములతో సమ్మ
దులగువాడు, రసయాక తృణమువలన పూటువంతమై ధేను
వులనుండి పాలు, పాలనుడి ఘృతము పొండడివారు. ఆశ్రి
తులను రక్తించుటకును, దేవతల శత్రువులను ధ్వంసము
చేయుటకును, ఇందుకు సర్వదా జాగరూక్తుడై యుండు
వాడు. రాజులు, ఖుషులు ఇంద్రుని సహయముతో ధన
ధాన్యములు, పాలు, నెఱ్య, సంపాదించి నుఖముగా కాలము
గడువుచు ఇంద్రుని సంతృప్తి కొంకు యాగములు చేయు
చుండువారు, ఇంద్రుకు దేవతలతోసహస యజ్ఞములో
పాల్గొని, ఖుషులు తరువారు చేసిన పోమరసమాను మహావా
నందముతో పాసము చేయువారు. దేవతలతో సమానమైన

వారు మరియొకరు లేరనియు. అంత గొప్పవారు ఎవరు కాజూలరనియు తలంచువారు, దేవతలు ఆనురులు, యజ్ఞ ఘలము వలన ఇంద్రీనకు, దేవతలకు బలము వృద్ధి చెండడిది, వారుఇంకనుఅనురులనుధ్వంసముచేయవారు, విశేషమణ్ణత్తాహముతో తమ కార్యములను నరచేర్పుచుండిడివారు. యజ్ఞ శీలురగు బుషులు, రాజులు దేవతల సహాయముతో విశేషముగా ధన ధాన్యములను, ధేనువులను పొందడివారు. దేవతల అనుగ్రహము వలన వారికి కరువు ఉండడిదికాదు. ఎట్టి వ్యాధులును సంభవించెడిని కావు, ఆనాపుట్టి అతివృటి ఉండడిది కాదు, ఆకాల వారక్కము, మృత్యువు సంభవించెడిని కావు. వారు వుత్తీ, పొత్తులతో, విచిత్ర సౌందర్యముతో ఆసందముతో శత సంవత్సరములు జీవన యూత్తను గడచెడి వారు. దేవతలు, మానవులు యూగముల ద్వారా ఇటుల ఏక మై స్వర్గ, మర్త్యములను నువ్వు సూత్రీముతో బంధించి పరమాసందమును ఆనుభవించు వారు.

ఈ విశాల సృష్టిలో బ్రిహ్మ తనను ఇంకను వృక్షశితములో చేయలేదు, బుషులు యజ్ఞము చేయుచుండిరి. దేవతలకు సంతోషము కలుగ చేయుచుండిరి, కీర్తనములను పొదుచుండిరి, ఉత్సవములను గావించుచుండిరి. దేవతలు మానవులకు ప్రపంచమునకు హితకార్యములు గావించుచుండిరి, ఆనురులతో యుద్ధము చేయుచుండిరి. కాని మహాత్తరు జ్ఞాన పరమేశ్వరుని గురించి ఎవరును ఎరుగ్గారెరి. బుషులు దేవతలు ఎరుగురు, ఆనురులు అసలే ఎరుగురు, సృష్టిలోని

గూఢమైన ఆరము ప్రకటితమయ్యే కానటులే ఉండాను. ఖుషులు తస్సులో నిమగ్నిలై యుండిరి. ఇట్టి సమయ ములో మహాత్మరుడైన బ్రహ్మాను ఒక కోరిక కలిగాను.

— “ దేవతలు, మానవులు సత్యసాధన గాణించి పరిపూర్ణులు అగుదురుగాక ” అని దీవించెను.

ఈ దినము నుండియే ఖుషుల వ్యాదయములలో దేవ నివత్తుల తల్యము వృకాశిల్ల మయ్యాను. ఖుమి కంఠములలో ఉపనివత్తుల మంత్రములు సంగీతమువలై భ్వనించుచుండెను. దేవతలు బ్రిహ్మాశక్తిని గ్రహించి తాము మహిమాన్వితులై, శక్తివంతులైరి, అనురుయ బ్రహ్మాను గ్రహింపజాలక నిచ్చలై పోయిరి.

దేవతలకు ఆనురులకు మరల యుద్ధము ఆరంభ మాయెను. దేవతలు హతాత్మగా బ్రిహ్మాశక్తివలన శక్తి శాలులైరై అనురులను సంపూర్ణముగా ఓడించిరి. దేవతలు మహాత్మరుడైన జయమును పొందిరి, మాశక్తి మహాత్మరుడని గర్హించిరి, జయ గౌరవముచేతే గర్వితులై దేవతలు ఉత్సవము చేయ సనుకట్టిరి. బ్రిహ్మాబలము వలవనే వారికి బలము కలిగిన దనియు, బ్రిహ్మాశక్తివలననే వారికి శక్తి చేకూరిన దనియు వారు గ్రహింపలేక పోయిరి. అందు వలన వారు బ్రిహ్మాను స్నేహించుకొనలేదు. నూర్యుని వెలుతురు వల్లనే చంద్రునికి వెలుగు కలిగినది, చంద్రునకు స్వంత

వెలుగు లేదు, బ్రిహమ్మ అంతరమునందుండి సమస్తమును చూచేను, సమస్తమును గ్రహించేను.

“ దేవతలు నాటు ప్రియులు, వారు నాశృష్టిని శాసించుచున్నారు, పాలించు చున్నారు. నేను వారికి జ్ఞాన సత్యముల జోధైతిని ప్రసాదింతును. వారు అసురులవలె మిథ్యాభిమానముచే అంధులు కారు. ఉత్సవ హేత్విమునకు దేవతలు ఒకొక్కరే వచ్చి సమావేశ మగుచుండిరి, ఆగ్ని వచ్చేను, వాయువు వచ్చేను, వరుగా వచ్చేను, ఆశ్వినీ తమారులు ఇద్దరు ఎచ్చిరి, ఉపా, ఇదితి వచ్చిరి ఆఖున దేవరాజు ఇంద్రుడు వచ్చేను, ఉత్సవా.. ఆర్థము కానూడెను, ఇట్లి సమయములో అద్భుతమైస జోధైతి, తేజము కానుపించేను. దేవతలు యిట్టిరూపమును ఎన్నడును చూడలేదు, భావతో వరింప జాలము, అది వాస్తవముగా ఆనిర్వచనీయమైనది! విస్క్రయ మొందిరి, ఈ త్రిభువనములో వారికి తెలియనిది లేదని వారు తలాచిరి సైకు తెలియని దాని వార్త వచ్చినటుల గ్రహించిరి, ఈ తెలియనిచాసిని తెలును కొనవలయనని గ్రహించిరి. దేవతలు వెనుకముచులు ఆలోచించి ఈ అశ్వర్య పురుషునివార్త తెలునుకొనుటకు సంకల్పించిరి. ఆగ్నితో ఇటుల నుడివిరి.

— “ శీవు మాతు అగ్నిభిన్, భూర్ భూతు మమిను వంటి దానవు, నీకు సంస్కర్తమును తెలియును. మాపక్కమన నీవే ఈ అశ్వర్య పురుషుని గురించి తెలుసుకొని రమ్ము. ”

అగ్ని తనకుగల వరాక్రిమమును గురించి ఎఱగును. అందు వలన దేవతల వృథినిధిగా అతిగర్వముతో బయలుడేరి పోయెను.

అగ్ని ఆ పురుషుని సమీపము జక్కమాత్రమే పోయెను. అగ్ని ఆ పురుషుని వృథిశ్శించుటకు ముందే, ఆ పురుషుడే అగ్నిని ఇటుల వృథిశ్శించెను. “ నీవు ఎవరపు ? ” అగ్ని సగర్వముతో ఇటుల జవాబు చెప్పేను. “ నేను అగ్నిని, నేను జాతవేదను, (ఆనగా జన్మించిన ప్రతి వస్తువును ఎరి గిన దానిని) ” అగ్ని జాతవేదనని వరిచయము తెలియ జేసెను. కాని ఆ ఆక్షర్యకరమైన పురుషుని వరిచయమును అడుగజాలక పోయెను. ఆ పురుషుడు అగ్ని వరిచయమును పొందెను. మరల ఇటుల వృథిశ్శించెను,

— “ సరే, నీ వేరు తెలుసుకొంటిని, నీ పనినిగురించి నీ తక్కిని గురించి తెలియ జేయము. ” అగ్ని ఈ సారికూడ సగర్వముగా జవాబు యిచ్చేను. “ నేను ఈ ప్రపంచములో ఉన్న పదారథుల నన్నిటిని కాల్పించేయగలను ” “ అలానా ఆటలయినచో ఈ గడ్డిపోచను కాల్పించేయము ” అని ఆ పురుషుడు అగ్ని ఎదుట గడ్డిపోచను పడ్డవైచెను.

అగ్ని ఆనేక అరణ్యములను కాల్పించేసినది. నేడు సామాన్యమైన గడ్డిపోచను కాల్పుజాలనా ? దానికి నవ్వు వచ్చేను, భయముకూడా కలిగెను. ఏమో, దానిలో ఏమి

ఉన్నదోయని శంకించెను. అది తన యావశ్యకిని ప్రయోగించి జ్యులించెను. కాని ప్రయత్నము విఫలమాయెను. నేడు ఒక అజ్ఞత పురుషుని సమక్షమున ఆగ్నియొక్క అహంకారమాతయు చూర్చి విచూర్చిమై పోయెను. సంవత్సరముల కొలది మహాత్తర యజ్ఞములను నెరవేర్చెను, దేవాసురుల సంగ్రహములో ఆనుర వంశమునే నాశనము చేసి జయకీర్తిటపు ధృంచి యుండెను, నేడు ఈ అజ్ఞత పురుషుని వద్ద సమస్తము పటావంచ్చలై పోయెనా! దుఃఖముచేత, అవమానముచేత శిరమును వంచుకుని తిరిగి పోయెను. ఆ పురుషుని పరిచయమును ప్రశ్నించలేదు. అగ్ని తిరిగి వచ్చి దేవతలతో ఇటుల నుడివెను— “ నేను దగ్గరు చేయజాలకపోతిని, నేను ఆగ్నిని, కాని ఆ పురుషుని పరిచయము తెలుసుకొనజాలక పోతిని. ”

దేవతలు అగ్ని గావించిన ప్రయత్నములు వ్యాధమైన వని తెఱునుకొని విశేషముగా విచారించిరి, ఈ సారి వాయువును పంపిరి. వాయువు కూడ తప్పువైనది కాదు. అగ్నివలె వాయువు ఆ పురుషుని సమక్షమున నిలువబడినవుడు, ఆయన ముందుగానే “ సీవు ఎవరవు ? ” అని ప్రశ్నించెను, “ నేను నా చుపును, మాతరిమ్మను, అంతరితుమున విహారించుచుండును ” అని వాయువు కూడ గర్వముతో జవాబుచెప్పేను. ఆ పురుషుడే మరల ప్రశ్నించెను.

— “ సీవెరు తెలిసినది, కాని సీక సామర్యములు ఎట్టివి ? ” వాయువుకూడ అగ్నివలెనే ఆహంకారముతో

జవాబు చెప్పేను— “ నేను ఈ ప్రవంచములో ఉన్న ఏన్నప్పుడైనను ఎగురగొట్టగలను. ఆ పురుషుడు వెంటనే ఒక గడ్డి పోచను వడ్డుచెచి దీనిని ఎగురగొట్టుమని ఆడేశించెను.” కానీ ఎంత వ్రియత్తించినను లాభములేకపోయెను. వాయువు ప్రశ్నయ ర్ఘార్ఘార్ఘాపము వాల్పికూడ బ్ర్హృత్మామును కదల్చిలేక పోయెను. అగ్నివలెనే సిగ్గువడి పోయి, తిరిగి వచ్చి, దేవతలకు తన వ్యధి వ్ర్యయత్తుమను గురించి తెలియ కేసెను. “ నేను ఈ పుచుషుని గుర్తించి గ్రహించజాలక పోయితిని ” అని జవాబు నొసిఁదు.

దేవతలకు కూడ భయము కలిగెను, ఆ శక్తి మంతు డగు ఆశ్చర్య పురుషుడు తన మహిమచే మహిమాన్వితుడై దేవతల సమక్షమన వరమ రహణీయ రూపములో ప్రకాశించుచున్నాడు. దేవతలు సమస్తమునుచూచుచున్నారు, సమస్తమును గ్రహించుచున్నారు, కానీ సేదు దేవతల బుద్ధి నిస్తేషమై యున్నది. ఈ రహస్యమను భేదించుటకు అసమర్థులై యున్నారు.

రణజయముచేత గర్మితమై దేవతల బుద్ధి తనమహిమలో మహిమాన్విత మగుచున్న ఈ సమయములో, వారికి సమానులు లేరని తలంచుచున్న యాసమయములో, అభిమాన శిఖరమునకుపోయి నిర్మత్తు దుప్పితో విశ్వములోని నిగూఢ రహస్యాను ను గ్రహించుచున్న యాసమయములో, ఎంత కూర్మిరమగా వతనము సంభవించినది ! ఏమి ! ఈ

ఆశ్చర్యము ! అభిఖూనమంతయు, గౌరవ గర్వమంతయు నిమిషములో చూర్చిచూర్చిమే పోయెనా ? ఇంక ఎవరిని పంపినను లాభము లేదని తలంచి దేవతలు దేవరాజు ఇంద్రు సత్రాలో ఇటుల నుడివిలి — “ ఇంద్రా, సీవుచూకు రాజుపు, నీ శక్తిసామర్థ్యములకు సాటితేను సీవుపెచ్చి, ఈ వురుషుడు ఎవరో తెలుసుకొనివచ్చి, మాకు తెలియజేయుము.

ఇంద్రుడు నెమ్ముదిగా ఆ వురుషుని సమాపమునకు మాత్రమే పోయెను. ఇంద్రుడు ఆయసను చూడజాలక పోయెను ! దేవతల విన్నయము వేయురేటు పెరుగునట్లు ఆశ్చర్యి వురుషుడు, ఆశ్చర్యి భావమతో అదృశ్యుడై పోయెను. ఇంద్రుడు అచటనే నిలువబడి ఉడ్డెను. ఈ యెన యేనా దేవరాజు సోమరసపాంసముచేసి ఆనందముతో సృత్యము చేయుచు “ నేను ఆమరుడ ” నని తలంచువాడు ఈయనయేనా ? ఆసురులను జయించి తవకుతానే ముచ్చికొనుచు “ ఈ దేవక్తి ఆధ్యాత్మమైనదని దీనికి, సాధ్య ముకానిది లేదని ” లెలంచు వారు ఈయనయేనా ? “ ప్రపంచములో రాజును, దేవతను, దేవతలరాజును సేనాతని లోలంచినది యాయనయేనా ? ” “ పింగు నాకు ఆశ్రము అసురుచునా గుర్తి, ఆగ్ని, వాయువులు నారెండు హస్తములు, నా ఆలయనామము అమరావతి, నారథము పేరు వుష్టకము, ఆది ఆకాశమును భేదించుకుని గాలికంటె వేగముగా ప్రయాణము చేయును, నావావానము విరావతులు, అశ్వరాజు ఉంచ్చెన్నశ్రీవాంశుమాచేసి శ్రీష్టభాగమును నాకే అప్పంతురు. నన్ను సంతోష

పెట్టుటకు నురవులు, ఖుషులు రాళులు అందరును వ్రీయ
త్ర్యించుచుండురు. నాకంటే గౌప్యవారేవరు” అని తలంచి
నది యాయునయేనా? ఇందుని అభిమానము బ్రహ్మతై
పోయెను. ఆయన తిక్కి అంతయు వ్యాఖ్యానమై పోయెను. “ఆశ్చర్యపురుషుని ఈను చూడజాలక పోతినని” తలంచెను. ఇం
ద్వాని రాజదర్శకు, దేవదర్శకు — అంతయు అచ్ఛక్ష్యమై
పోయెను. కాని ఇందుడు అగ్నివాయుశులవలె వేటనే తికిగి
బోలెదు. జిల్లానుభావముతో నిటపబడి ఉండెను.

నేడు దేవతలకు శుభదినము. ఆకాశమంచయు అద్భుతమగు క్షోతిర్గ్రయ రూపము దాశ్చెను. ఆశ్చర్యముతో
ఇందునిని శిరస్సు వంగిపోయెను. ఇందుని నయనములలో
విద్యులతయ వెలుగుచుండెను. ఇందుడు నిరీక్షించిచూచెను.
ఆకాశమున ఆశ్చర్యమగు రమణేయిఁ మూర్తిని దర్శించెను.
రమణి శోభాయ మానమై ఉండెను, సువర్ణ ఆధరణములు
ప్రకాశించుచుండెను, ఆమె దేహాశ్చోతిపలన దివ్యాలన్నియు
ప్రకాశించుచుండెను. కల్యాణార్థిగు జననిరూపము దాలిచి
ఉండెను, ఆవరమ రమణేయ మూర్తిని దర్శించి నంతనే
వరాధయములను ప్రసాదించి ఇందునినకు ఆనందమును కలి
గించెను, ఇందునిని మనస్సువందు ఆవరించియున్న అంధ
కారము క్రమమగా తొలగిపోయెను. ఉమాను దర్శించి
తృప్తిశేండెను, శాంతిచిత్తుడయ్యెను. ఈమె నుంగళదాయిని,
ప్రవేషమర్యాపిఁ, కరుణామయి, దివ్యజ్యోతి, బశ్వర్యమూర్తి!
ఇందునికు నేడు శిష్యుడాయెను. ఆయన గర్యము అంతయు

అణగిపోయెను. బుద్ధిద్వారా ఆయనను గ్రహింపలేకపోయెను. శక్తి సామర్థ్యములచే ఆయనను సంపూదింప లేకపోయెను.

ఇంద్రీని ప్రిశ్నకు ఉమా స్నిగ్ధమాఘురకంరములో ఇటుల నుడివెను—“బ్రహ్మ”. ఉమాచెప్పినది—“ఆయన బ్రహ్మ, ఆ బ్రహ్మ విజయమువల్లనే ఫొరుతొలగిపోన్న చుండెను. ఈమే, ఉమా, ఈమే మాత! ఈమే వేదమాత సాక్షాత్తు బ్రహ్మవిద్య, బ్రహ్మయొక్క నిర్మల ప్రసాదము. బ్రహ్మయొక్క అపారకర్ణా యామేయే! ఈమే ఎవరికి కార్యాంగమును ప్రసాదించినను ఆయనకు బ్రహ్మవిద్య సులభముగా లభించును. పరమ దేవత ప్రికాళించుటకు ముందు ఆమోదివ్యాయామము సూచనగా ఆవిర్భవించును, నకలగంశయ ములను తొలగించును,

ఇంద్రుడు ఉమాను చూచి అభయము పొందెను. భక్తిపూర్ణ చిత్తములో ప్రశ్నించెను—“అమృతా, ఈ ఆశ్చర్యవురుషుడు ఎవరు ? ” ఇంద్రుడు మహిమాన్వితులగుచుండురు, ఉమా మరేమియు నుడువలేదు. ఇంద్రుని మృదయ ములో పిద్యలల్లతలవలె ఆవిశ్భవించి నకల సంశయములను తొలగించి ఇంద్రీని సమత్తమునుండి నిమిషములో ఆదృక్ష్యమై పోయెను. ఇంద్రీడు సూతన జన్మను, సవచీవితమును పొందెను.

దూరముగా దేవతలు ఇంద్రుని కొరకు ఆశ్చేష్టించు చుండిరి, కాని ఇప్పుడు ఆ ఇంద్రుడులేదు, ఉమాగ్నప్రవలన

ఇంద్రుని సయనములలో నూతనజ్యోతి వెలుగుచుండెను, అమహాత్మ ర పురుషుని సామము బ్రహ్మ ఆని ఈశుభముహాత్మ మున గ్రహించెను. బ్రహ్మయే అందరికం బైమహాత్మరుడు బ్రహ్మ సమస్త ప్రవాచములోని సకల రూపములు, ఈ విశ్వఘువనమే ఆయన, ఆయన ఆత్మ, ఆయన పరమాత్మ. ఆయన శక్తి. ఆయన శక్తి వలన నే అందరును శక్తిశాలు రగుచునాచురు, ఆయన జ్ఞానము వలననే అందరును జ్ఞానులగుచున్నారు. ఆయన ప్రకాశము వలనే అన్నియు ప్రకాశించుచున్నవి. ఆయన ఇచ్ఛ వలగే ఈ విశ్వము సృష్టింప బిడుచున్నది ఆయన కార్యములకు నియంత, బుద్ధికే ప్రవేరేవుడు, అంతరమునకు అంతర్మాయిమి. ఈ బ్రహ్మశక్తి వలనే శక్తిశాలురై విజయమును పొందితి మని ఇంద్రుకు గ్రహించెను.

ఇంద్రుడు ప్రథమమున బ్రహ్మనివయము గ్రహించుటచే ఆయనయే దేవతలలో శ్రేష్ఠుడాయెను. ఈసారి అందరును ఏకమై బ్రహ్మయైక్య విజయాత్మవమును జయప్రధముగా నిరవేరిచ్చిరి.